

**T.C.
BATMAN ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR ANA BİLİM DALI**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

**BEDENSEL OKURYAZARLIK YETENEKLERİNİN ORTAOKUL
ÖĞRENCİLERİ ÜZERİNDEKİ ETKİSİNİN İNCELENMESİ**

SEDAT ÖZTÜRK

**NİSAN-2025
BATMAN**

**T.C.
BATMAN ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR ANA BİLİM DALI**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

**BEDENSEL OKURYAZARLIK YETENEKLERİNİN ORTAOKUL
ÖĞRENCİLERİ ÜZERİNDEKİ ETKİSİNİN İNCELENMESİ**

SEDAT ÖZTÜRK

**Danışman
Doç. Dr. Samet AKTAŞ**

Diğer Jüri Üyeleri

Dr. Öğr. Üyesi Ahmet YILGIN Doç. Dr. Nevzat DİNÇER

**NİSAN-2025
BATMAN**

TEZ KABUL VE ONAYI

Sedat ÖZTÜRK tarafından hazırlanan “Bedensel okuryazarlık yeteneklerinin ortaokul öğrencileri üzerindeki etkisinin incelenmesi” adlı tez çalışması 14/04/2025 tarihinde aşağıdaki jüri tarafından oy birliği ile Batman Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Beden Eğitimi ve Spor Ana Bilim Dalı’nda YÜKSEK LİSANS TEZİ olarak kabul edilmiştir.

Jüri Üyeleri

İmza

Başkan

Dr. Öğr. Üyesi Ahmet YILGIN

.....

Danışman

Doç. Dr. Samet AKTAŞ

.....

Üye

Doç. Dr. Nevzat DİNÇER

.....

Yukarıdaki sonucu onaylarım.

Dr. Öğr. Üyesi Ömer Murat ÖTER
Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Müdürü

ETİK BEYANI

Bu tezdeki bütün bilgilerin etik davranış ve akademik kurallar çerçevesinde elde edildiğini ve tez yazım kurallarına uygun olarak hazırlanan bu çalışmada bana ait olmayan her türlü ifade ve bilginin kaynağına eksiksiz atıf yapıldığını beyan eder, aksinin ortaya çıkması durumunda her türlü yasal sorumluluğu kabullendiğimi bildiririm.

ETHICAL DECLARATION

I declare that all the information in this thesis has been obtained within the framework of ethical behavior and academic rules, and that the source of any statements and information that do not belong to me in this study prepared in accordance with the thesis writing rules has been fully cited, and I declare that I accept all kinds of legal responsibility in case of any contrary situation.

İmza
Sedat ÖZTÜRK

Tarih:

ÖZET

YÜKSEK LİSANS TEZİ

BEDENSEL OKURYAZARLIK YETENEKLERİNİN ORTAOKUL ÖĞRENCİLERİ ÜZERİNDEKİ ETKİSİNİN İNCELENMESİ

Sedat ÖZTÜRK

Batman Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü
Beden Eğitimi ve Spor Ana Bilim Dalı

Danışman: Doç. Dr. Samet AKTAŞ

2025, 42 Sayfa

Bu çalışma, bedensel okuryazarlık becerilerinin ortaokul öğrencileri üzerindeki etkilerini cinsiyet ve sınıf düzeyine göre incelemek amacıyla Batman'daki Fatih Ortaokulu'nda, 200 öğrencinin (95 kız, 105 erkek) katılımıyla gerçekleştirilmiştir. Katılımcıların yaş ortalaması 11,74 olup; 5. sınıftan 49, 6. sınıftan 48, 7. sınıftan 51 ve 8. sınıftan 52 öğrenci çalışmada yer almıştır. Veriler, Kanada'da geliştirilen ve Hakan Taş tarafından Türkçeye uyarlanan "Gençler için Bedensel Okuryazarlık Değerlendirmesi" (PLAY) ölçüm aracı kullanılarak toplanmıştır. Bu ölçüm aracı, bedensel okuryazarlığın fiziksel beceri düzeyini ölçen PLAYfun ve psikolojik alanı değerlendiren PLAYself bölümlerinden oluşmaktadır. Çalışmanın bulgularına göre, öğrencilerin en aktif olduğu dönem yaz mevsimi olarak belirlenmiş; açık alan ve oyun alanlarında daha fazla fiziksel aktivite gerçekleştirdikleri, spor salonu ve su ortamlarını orta düzeyde tercih ettikleri, buz ve karda yapılan aktivitelere ise çok düşük düzeyde katılım gösterdikleri saptanmıştır. Cinsiyetler arasındaki karşılaştırmada, psikolojik alan puanlarının benzer düzeyde olduğu (kızlar: 2,89; erkekler: 2,85), buna karşılık fiziksel beceri düzeyinde erkek öğrencilerin (2,68) kız öğrencilere (2,44) kıyasla daha yüksek puan aldığı bulunmuştur. Özellikle koşu, yer değiştirme, nesne kontrolü ve denge becerileri gibi temel motor becerilerde erkek öğrencilerin daha yüksek performans sergilediği belirlenmiştir. Sınıf düzeyine göre yapılan değerlendirmede ise eğitim kademesi arttıkça fiziksel beceri düzeyinin yükseldiği, 8. sınıf öğrencilerinin diğer sınıf seviyelerine göre daha yüksek puanlar elde ettiği gözlemlenmiştir. Sonuç olarak, ortaokul öğrencilerinin psikolojik alan puanlarının genel olarak yüksek ve cinsiyetler arasında benzer olduğu; fiziksel beceri düzeylerinin ise erkeklerde daha yüksek olduğu ve sınıf düzeyi arttıkça gelişim gösterdiği belirlenmiştir. Bu doğrultuda, özellikle kız öğrencilerin fiziksel beceri düzeylerini geliştirmeye yönelik destekleyici eğitim programlarının oluşturulması ve her sınıf düzeyinde bedensel okuryazarlığın sürdürülebilir şekilde teşvik edilmesi önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Bedensel okuryazarlık, ortaokul öğrencileri, yaş, cinsiyet, eğitim kademesi

ABSTRACT

MASTER THESIS

THE EXAMINATION OF THE EFFECTS OF PHYSICAL LITERACY SKILLS ON MIDDLE SCHOOL STUDENTS

Sedat ÖZTÜRK

Batman University Graduate Education Institute

Physical Education and Sport Department of Science

Advisor: Assoc. Prof.. Samet AKTAŞ

2025, 42 Pages

This study aimed to examine the effects of physical literacy skills on middle school students according to gender and grade level. The research was conducted at Fatih Middle School in Batman with the participation of 200 students (95 girls and 105 boys). The average age of the participants was 11.74 years, with 49 students from the 5th grade, 48 from the 6th grade, 51 from the 7th grade, and 52 from the 8th grade. Data were collected using the "Physical Literacy Assessment for Youth" (PLAY) tool, developed in Canada and adapted into Turkish by Hakan Taş. This instrument consists of two sections: PLAYfun, which assesses the level of physical skills, and PLAYself, which evaluates the psychological domain. According to the findings, students were most active during the summer season, showing a greater preference for activities in open areas and playgrounds. Moderate levels of participation were observed in gymnasium and water-based activities, while activities conducted on ice and snow were rarely preferred. When comparing gender differences, psychological domain scores were found to be similar (girls: 2.89; boys: 2.85), whereas boys (2.68) scored higher than girls (2.44) in physical skills. Notably, boys outperformed girls particularly in running, locomotor skills, object control, and balance abilities. In terms of grade level, it was observed that physical skill levels increased as educational grade advanced, with 8th-grade students achieving higher scores compared to students from other grades. In conclusion, it was determined that middle school students exhibited generally high psychological domain scores with no significant gender differences, while boys demonstrated higher physical skill levels, and physical competencies improved progressively with increasing grade level. Based on these findings, it is recommended that supportive educational programs aimed at enhancing the physical skills of female students be developed, and that efforts to promote sustainable physical literacy be reinforced across all grade levels.

Keywords: Physical literacy, Middle school students, Age, Gender, Education level

ÖN SÖZ

Araştırma sürecinde bana yol gösteren ve yardımcı olan değerli danışman hocam Doç. Dr. Samet AKTAŞ' a ilgi ve alakasından dolayı teşekkür ederim. Bu çalışmamda ve hayatımda her zaman yanımda olan ve vazgeçtiğimde beni ayağa kaldıran değerli eşim Merve ÖZTÜRK' e aynı zamanda çalışmamda bana bilgi birikimiyle yardımcı olan değerli arkadaşım İsmail KARADEMİR' e sonsuz teşekkür ederim.

Sedat ÖZTÜRK
BATMAN-2025

İÇİNDEKİLER

ÖZET	iv
ABSTRACT.....	v
ÖN SÖZ	vi
İÇİNDEKİLER.....	vii
ÇİZELGELER/TABLolar LİSTESİ.....	ix
ŞEKİLLER LİSTESİ	x
SİMGELER VE KISALTMALAR.....	xi
1. GİRİŞ	12
1.1. Araştırmanın Problem Cümlesi	13
1.2. Araştırmanın Amacı.....	13
1.3. Araştırmanın Önemi	13
1.4. Araştırmanın Sınırlılıkları.....	14
1.5. Araştırmanın Sayıltıları.....	14
2. KAYNAK ARAŞTIRMASI	15
2.1. Okuryazarlık	15
2.2. Fiziksel Aktivite.....	15
2.3. Bedensel Okuryazarlık.....	16
2.3.1. Bedensel okuryazarlığın önemi	17
2.3.2. Bedensel okuryazarlık kavramının tarihi	17
2.3.3. Bedensel okuryazarlığın felsefi temelleri	18
2.3.3.1. Monizm.....	18
2.3.3.2. Varoluşçuluk	19
2.3.3.3. Fenomenoloji	19
2.3.4. Bedensel okuryazarlığın temel alt bileşenleri	19
2.3.5. Bedensel okuryazarlığın faydaları	21
2.3.6. Bedensel okuryazarlığın gelişim dönemleri	22
2.3.6.1. Okul öncesi dönem	22
2.3.6.2. İlkokul dönemi	22
2.3.6.3. Ortaokul dönemi	23
2.3.6.4. Erken yetişkinlik dönemi	23
2.3.6.5. Yetişkinlik dönemi.....	23
2.3.6.6. Geç yetişkinlik dönemi	24
2.3.7. Bedensel okuryazarlığın değerlendirilmesi	24
3. YÖNTEM	26
3.1. Araştırmanın Modeli.....	26
3.2. Evren ve Örneklem	26
3.3. Veri Toplama Araçları	26
3.4. Veri Toplama	28

3.5. Veri Analizi.....	28
4. BULGULAR VE TARTIŞMA.....	29
4.1. Bulgular	29
4.2. Tartışma	33
5. SONUÇLAR VE ÖNERİLER.....	37
5.1. Sonuçlar	37
5.2. Öneriler	38
KAYNAKLAR	39
EKLER	43
EK-1 PLAYself ölçeği.....	43
EK-2 PLAYfun ölçeği	45
EK-3 Paylaşılan ölçek izni.....	46
EK-4 Etik kurul kararı	47

ÇİZELGELER/TABLolar LİSTESİ

Tablo 2.1. Bedensel okuryazarlığın temel bileşenleri	20
Çizelge 2.1. PLAYtools veri toplama araçları.....	24
Çizelge 3.5.1. Verilerin normallik dağılımı.....	28
Çizelge 4.1.1. Katılımcılara ait demografik bilgiler	29
Çizelge 4.1.2. Öğrencilerin sportif aktivitelerde en aktif olduğu mevsim	30
Çizelge 4.1.3. Öğrencilerin spor yapma ve fiziksel aktivite yapma düzeyleri	30
Çizelge 4.1.4. Öğrencilerin PLAYfun ölçek puanları	31
Çizelge 4.1.5. PLAYself ve PLAYfun ölçek puanlarının cinsiyete göre t-testi sonuçları	32
Çizelge 4.1.6. PLAYself ve PLAYfun ölçek puanlarının sınıf değişkenine göre anova sonuçları.....	32
Çizelge 4.1.7. PLAYself ve PLAYfun ölçek puanlarının sınıf değişkenine göre Tukey sonuçları.....	32
Çizelge 4.1.8. PLAYself ve PLAYfun ölçek puanları pearson korelasyon sonuçları....	33

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 2.2. Fiziksel okuryazarlığın alt bileşenleri birinci aşama	20
Şekil 2.3. Fiziksel okuryazarlığın birinci ve ikinci aşaması	21

SİMGELER VE KISALTMALAR

Simgeler

% : Yüzde

Kısaltmalar

BKİ	: Boy Kilo İndeksi
DF	: Değişken Fark
F	: Fark
IPLA	: Uluslararası Fiziksel Okuryazarlık Derneği
MEB	: Milli Eğitim Bakanlığı
MS	: Varyans Analizi
N	: Gözlem/Denek Sayısı
P	: Anlamlılık
R	: Korelasyon Katsayısı
Ss	: Standart Sapma
UNESCO	: Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Kurumu
WHO	: World Health Organization - Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ)
X	: Ortalama Değer

1. GİRİŞ

Fiziksel aktivite, iskelet kasları tarafından yapılan enerji tüketilmesi gereken herhangi bir fiziksel hareket olarak açıklanmaktadır (WHO, 2020) ve aynı zamanda fiziksel aktivitenin sağlık üzerindeki etkisi oldukça önemli ve fazladır (Miles, 2007). Düzenli bir şekilde fiziksel aktivite yapmak insan bireylerin sağlıklarının korunması için ne kadar önemliyse bireylerin kendi yaşantılarına da etkisi oldukça fazladır. Ancak günümüzde fiziksel aktivite yapılma oranları gitgide azalmakta ve bunun sonucunda çeşitli fiziksel ve mental sağlık sorunları oluşmaktadır. Günümüz sağlık problemlerinden olan obezite ve kardiyovasküler sağlık sıkıntılarında da oldukça fazla artış olmaktadır (Uygun, 2023). Fiziksel aktiviteyi hayatın bir parçası olarak görüp onunla bir hareket eden çocuklarda bu tür sıkıntılar oldukça minimize edilmiş olur. Çocukların her gün 1 saat orta ya da şiddetli fiziksel aktivite yapmaları çocukların sağlıkları açısından oldukça yarar sağlamaktadır (Bull ve ark., 2020). Bireyin hayatının en erken zamanlarından itibaren, her dönem, sahip olduğu fiziksel olanaklarla sağlıklı toplum bilinciyle yapacağı egzersizleri, hareketleri bilmesi, teşvik etmesi ve desteklemesi uzmanlar tarafından fiziksel okuryazarlıkla anlamlandırılmaktadır. Bireyin günlük hayatını etkileyecek olan egzersizin türü, sıklığı, sürdürülebilirliği bu anlamda incelenmektedir. Birey çocukluk döneminde kazandırılmak istenen fiziksel okuryazarlıkla birlikte katılım sağlayacağı sportif etkinliklere karşı çaba göstererek daha bilgili olacağı ve bundan keyif duyacağı düşünülmektedir (Çuhadar, 2021).

Bedensel okuryazarlık kavramı kişilerin aktif bir yaşam süreci ve sağlıklı olmayı benimsemeleri için gerekli olan bilgi, beceri ve tutumların geliştirilmesinde önemli bir rol oynar (Karadağolu Topal ve ark., 2024). Aktif yaşam tarzının bir parçası olan bedensel okuryazarlık motivasyon, özgüven, yetkinlik ve anlayış ve bilgiyi kapsayan anlamlı bir eğilim şeklidir (Whitehead, 2001). Fiziksel aktiviteyi hayatının bir parçası haline getirememiş ya da günlük aktivite düzeyleri düşük olan ve ya hiç aktiviteye katılmayan bireylerde çeşitli sorunlar meydana gelmektedir. Sedanter bireylerin, hayatının önemli bir bölümünde sağlık sıkıntıları olur. Bunun öncesinde bireylerin hayatlarının erken yaşlarında obezite, yetişkinlik ve yaşlılık dönemlerinde ise kardiyovasküler hastalık, diyabet ve hipertansiyon gibi birçok hastalığa yol açar. World

Health Organization (WHO, 2016) gelişmekte olan ülkelerde düzensiz beslenmenin sonucu olan obezitenin çok hızlı arttığını söylemektedir (Haywood & Getchell, 2014). Bireyler ocukluk dönemlerinde yaptıkları sportif aktiviteler sayesinde zgven, motivasyon, sosyalleşme gibi bir çok durumla başa çıkmada onlara yardımcı olup hayatta daha başarılı olmaları yolunda onlara pozitif yönde ayrımcılık yaratır.

Bedensel okuryazarlığın geliştirilmesi için bir yol oluşturulduğuunda; yürüme, zıplama, sıçrama, sekme, yuvarlanma, yakalama, tekme atma vb. lokomotor ve lokomotor olmayan hareketleri içeren temel motor becerilerin her biri bu yolda yer almaktadır (Castelli ve ark., 2015). Bu hareketler futbol, voleybol, basketbol, hentbol gibi bir çok spor branşında kullanılmaktadır.

Çocukların doğumdan okul dönemleri de dahil olmak üzere geçirdikleri yaşam sürecinde bedensel okuryazarlık yeteneklerinden koşma, zıplama, atma, yakalama gibi motor becerileri edinmesi aile, evre, beden eğitimi ve spor ğretmeni başta olmak üzere bedensel okuryazarlık yeteneklerinin kazanılmasında oldukça etkilidirler.

1.1. Araştırmanın Problem Cümlesi

Bu araştırmanın problem cümlesi “Bedensel okuryazarlık yeteneklerinin ortaokul öğrencileri üzerindeki etkisinin incelenmesi” olarak belirlenmiştir.

1.2. Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı daha önce ortaokul öğrencileri üzerinde yapılan bedensel okuryazarlık düzeylerinin incelenmesi gibi çalışmaların kapsamını daha da geliştirerek tüm ortaokul düzeyindeki eğitim kademeleri olan 5,6,7 ve 8. sınıflar için geçerli olan bu eğitim düzeyindeki öğrencilerin arasındaki bedensel okuryazarlık düzeylerinin incelenmesi, bu öğrencilerin cinsiyet yönünden bedensel okuryazarlık düzeylerinin incelenmesi ve bu öğrencilerin yaş olarak bedensel okuryazarlık düzeylerinin incelenmesi amaçlanmıştır.

1.3. Araştırmanın nemi

Günümüzde spor, egzersiz ve fiziksel aktivitelerin yapılması azaldıkça önemleri de bir o kadar artmaktadır. Bireylerin bu aktiviteleri bir yaşam ritüeli haline getirmeleri

yani bunları hayatlarının bir parçası olması yolunda sorunlar yaşamaktadırlar. Buda ilerleyen yaşlarda çeşitli sağlık problemleri yaşanmasına sebebiyet vermektedir. Bu sorunlarla karşılaşma riskini azaltmak için küçük yaşta yapılan bu aktiviteleri kalıcı hale getirmek oldukça önemlidir. Çocukların aktivite düzeylerinin belirlenmesi ve bunları hayatlarının bir parçası yapma konusunda yaptığımız bu çalışmanın önemi oldukça fazladır ve bedensel okuryazarlık düzeyleri de bu konuda bizlere rehber olma konusunda oldukça önemlidir.

1.4. Araştırmanın Sınırlılıkları

1. Bu araştırma 2024-2025 eğitim öğretim yılında Batman merkez Fatih ortaokulunda öğrenim gören öğrencileri kapsamaktadır.
2. Bu çalışmada her kademedan rastgele seçilen ikişer şubeyle çalışmalar yapılmıştır.

1.5. Araştırmanın Sayıtları

Sayıtlı (varsayım), doğru olduğu varsayılmış önermelerdir. Bu çalışmada aşağıdaki sayıtlar kabul edilmiştir:

1. Bu çalışmada Batman ilinde bulunan Fatih ortaokulundaki öğrencilerden çalışmaya katılanların kişisel bilgi formlarını ve anketleri doğru ve dürüst bir şekilde cevaplayarak araştırmanın güvenilirliğine katkıda bulundukları varsayılmıştır.
2. Bu çalışmada kullanılan veri toplama araçlarının araştırmanın amacına uygun yöntemler olduğu varsayılmaktadır.
3. Araştırmaya katılan Batman ili Fatih ortaokulu öğrenci sayısı araştırmanın güvenilirliği açısından yeterli sayıda olduğu varsayılmıştır.
4. Bu çalışmada kullanılan veri analiz yönteminin araştırmanın amacına uygun hizmet ettiği varsayılmıştır.

2. KAYNAK ARAŞTIRMASI

2.1. Okuryazarlık

İnsanın etrafını tanıması, anlaması ve etkileşimde bulunmasında okuryazar olmasının önemi oldukça fazladır. Okuryazar olmak, farkına vararak veya fark etmeden kendimizi tanımayı, çevremizde olan bitenleri anlamayı; bazen semboller aracılığıyla kişilerin kendini aktarması olarak görülebilir (Altun, 2005). Okuryazarlık, okur ve yazar olmak üzere sadece bir iletişim aracı olarak görülmemelidir. Okuryazarlık kişilerin aynı olmayan ortamlar da bilgisini, becerisini ve deneyimlerinin karşı tarafa aktarılmasıdır. Öyle ki bazı alanlarda okuryazar olmak kişilere ayrıcalıklar sağlayabilmektedir. Bu alanlara örnek vermek gerekirse, yaşam boyunca bireyin anlamlı fiziksel çaba ve etkinlikleri sürdürebilmesi amacıyla, fiziksel etkinliklerin önemini anlama ve uygulama için gerekli sorumluluğu alması, devamlılığı sağlayabilecek fiziksel yetenekte uygunluğa, motivasyon ve güven duygusunu içeren bedensel okuryazarlıktır (Capel & Whitehead, 2012). Bedensel okuryazarlık, sağlıklı olmak için fiziksel olarak hazır olmak ve rekreatif durumları çözümlmek ile ilgili tutum, davranış, farkındalık, bilgi ve anlayışın teşvik edilmesini içermektedir (Whitehead, 2019).

2.2. Fiziksel Aktivite

İnsanlar yaratılış gereği hareket etme güdüsüne sahip canlılardır. Gün içinde gerçekleştirdikleri hareketlerin çoğu yürüme, merdiven çıkma gibi fiziksel aktivite olarak açıklanabilmektedir. İnsanlar ilkel zamanda avlanma, tarım işleri gibi aktiviteleri yiyecek ve barınma gibi ihtiyaçlar için zaten zorunlu olarak yapıyorlardı. Ancak günümüzde yiyecek ve barınma ihtiyaçları için böyle zorunlu hareket alanlarını hazır ve kolay uğraşlara bıraktığımız için sıkıntılarda ortaya çıkmaktadır (Katzmarzyk & Mason, 2009). Hareket etmenin insan sağlığı üzerinde etkisi oldukça fazladır. Günümüzün bir çok hastalığı ve ya rahatsızlığı hareketsiz kalmış bireylerin sonucunda ortaya çıkmaktadır. Hareket etme dürtüsü çocukluk döneminden başlayan çocukluğun ilk 10 yılında yapılan fiziksel aktiviteler ileriye dönük hayatın bir parçası olması konusunda kritik dönemdir (Zahner ve ark., 2013). Çocuklarda bu dönem yapılan fiziksel aktiviteler fiziksel gelişimin yanında zihinsel gelişimi de etkilemektedir. Bu da çocuklarda kişiliğin ve davranışının oturmasına öncülük eder.

Fiziksel aktivite, kas-iskelet sisteminin en uygun gelişimine katkı sağlar, kardiyovasküler güç ve solunum sistemini güçlendirir, kasın kuvvetini ve genel verimini artırır, sağlıklı bir vücut ağırlığı sağlar ve BKİ oranını olması gereken seviyeye yaklaştırır, bağışıklık sistemini güçlendirir ve vücut görünümünün daha düzgün görünümünü sağlar (Orhan, 2019).

Fiziksel aktivitenin önemine Dünya Sağlık Örgütü 2022 yılında yayınladığı raporunda yer vermiştir. Bu rapor da sedanterlik dünya genelinde yılda 1 milyon 900 bin bireyin vefatına yol açmaktadır.. Dünya çapında meme kanseri, kolon kanseri ve diyabet vakalarının yaklaşık olarak %10-16'sına ve kalp hastalıklarının %22'sine hareketsiz yaşam sebep olmaktadır. İnsanların günlük hayatlarında hareket edebileceği alanlar; iş yerleri, ulaşım(yürüme, bisiklet kullanma vb.), ev işleri ve rekreasyon çalışmaları olarak söyleyebiliriz (Akyol ve ark., 2008).

2.3. Bedensel Okuryazarlık

Alanyazında bedensel okuryazarlık “physical” kelimesi her ne kadar düalist bir çağrışım yapsa da Whitehead (2013) “bedenlenmiş okuryazarlık” (embodied literacy) ve “hareketli okuryazarlık” (motile literacy) gibi farklı kelimelerin gündelik hayatta kullanılabilmesi için elverişli olmadığını ve bu kelime için en uygun kelimenin “Physical” olduğunu belirtmiştir (Taş ve ark., 2024).

Literatürde “okuryazarlık” kelimesinin diğer seçenekleri “yeterlik (competence)”, “yetenek (ability)”, ve “beceri (skill)” olarak yer almaktadır. Fakat bu kelimelerin önüne “bedensel” veya “fiziksel” (İng. physical) kelimeleri geldiğinde bu kavramın daha çok düalist bir bakış açısına yönlendirdiği düşünüldüğünden “okuryazarlık (literacy)” kelimesinin kavramın daha bir bütün olarak ele alınmasını sağladığı düşünülmektedir (Whitehead, 2013).

Fiziksel okuryazarlık diğer bir deyişle bedensel okuryazarlık, Whitehead (1993)'a göre, kişilerin küçük yaşta kendi fiziksel özellikleri ile beraber, arzuları ve gereksinimlerine göre fiziksel aktiviteleri yapıp, herhangi bir spor branşına becerisinin olup olmadığını anlamak için kullanılan bir kavramdır. Fiziksel aktiviteye verilen değerin artırılması bireyi etkileyen durumların araştırılması, sedanter yaşam tarzından çıkıp aktif bir yaşam tarzının benimsenmesi ve fiziksel aktivite yapma isteğinin artması için fiziksel okuryazarlık faktörünün önemi görülmektedir (Stodden & Goodway, 2007).

Bedensel okuryazarlık, kişinin hayatı boyunca fiziksel aktivitelere katılımını devam ettirebilmesi için gerekli olan fiziksel yeterlilik, motivasyon, güven ve bilgi ve anlayış becerilerinin bütünüdür. Fiziksel okuryazarlık, yalnızca fiziksel performansın artırılması değil, bunun yanında bireyin yaşam kalitesi, genel sağlık ve fiziksel aktiviteye katılımının sürekliliği açısından da önemlidir (Cairney ve ark., 2019). Kişinin hayatı üzerinde kapsamlı bir etkiye ait olan okuma ve yazma gibi bir spor ortamında okuryazarlığın yayılmasını sağlayan fiziksel aktivite ve okuryazarlığı birbirine bağlayan bir kavramdır (Shearer ve ark., 2018).

Uluslararası Fiziksel Okuryazarlık Derneği (IPLA, 2017) ve Kanada'nın 2015 yılında yayınlamış olduğu Fiziksel Okuryazarlık Mutabakat beyanında yapmış olduğu tanıma göre; "Fiziksel okuryazarlık, yaşam boyu fiziksel aktivitelere katılım için değer verme ve sorumluluk alma motivasyonu, güven, fiziksel yeterlilik, bilgi ve anlayış olarak tanımlamaktadır." olarak tanımlamaktadır.

2.3.1. Bedensel okuryazarlığın önemi

Fiziksel aktivite, egzersiz ve spor gibi günümüzde fiziksel ve zihinsel olarak bireylerin sağlığına ve gelişimine katkıda bulunan aktiviteler oldukça önemli bir hale gelmiştir. Günümüz teknolojisine baktığımızda insan gücüne olan ihtiyaç gün geçtikçe azalmaktadır. Bu hareketsiz veya az hareketli yaşam insanların sosyal yaşamını ve sağlığını oldukça etkilemektedir. Özellikle okul çağındaki çocukların teknolojiye olan ilgileri onları çok daha hareketsiz bir yaşama sürüklemektedir. Bu da onlar için başta obezite olmak üzeri çeşitli sağlık sorunlarını küçük yaşta yaşamalarına sebep olmaktadır. Bu nedendendir ki fiziksel okuryazarlık ilkökul ve ortaokul dönemlerinde çocuklar için oldukça önemli bir kavram haline gelmektedir. Bedensel okuryazarlığın önemine dikkat çeken UNESCO , beden eğitiminin kişinin bedensel okuryazarlığını arttırma görünümüne dayanması gerektiğini söylemektedir (UNESCO, t.y.). Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ) ise Fiziksel Aktivite Evrensel Eylem Planında (2018-2030) nitelikli Beden Eğitimi ve Spor derslerinde bedensel okuryazarlığın geliştirilmesinin altını çizmektedir (DSÖ, 2018).

2.3.2. Bedensel okuryazarlık kavramının tarihi

Bedensel okuryazarlık kavramına ilk olarak beden eğitimi literatürüne ABD alanyazınında yaklaşık 86 yıl önce girmiştir(Robinson ve ark., 2018). Bedensel

okuryazarlık ile ilgili ilk tanımının Ruth Marrison tarafından 1969 yılında yapıldığı bilinmektedir (Lysniak, 2020). Bu tanımda bedensel okuryazarlığın kişinin sadece aktif bir şekilde hareket etmesi değil aynı süreçte yetkin ve yaratıcı olarak hareket etmesidir (Lysniak, 2020). Bedensel okuryazarlık uzun yıllar boyunca kullanılmaya başlanılmışsa da (Whitehead, 2001) düzenli olarak gelişmemiş (Whitehead, 2013) ve çok az ilgi görmüştür (Whitehead, 2001). Avustralya'nın Melbourne eyaletinde 1993 yılında yapılan bir kongrede fiziksel okuryazarlık kavramı ilk kez Margaret Whitehead tarafından bir bildiri olarak sunulmuş ve yeniden kullanılması önerilmiştir. Bedensel okuryazarlığın öncüsü olarak görülen “Whitehead” bedensel okuryazarlık kavramını; “bireylerin fiziksel aktiviteyi yaşamları boyunca uygun bir seviyede tutmak için geliştirdikleri motivasyon, güven, fiziksel yeterlilik, bilgi ve anlayış” olarak tanımlamıştır (Whitehead, 2010).

Türkiye’de ise bedensel okuryazarlık kavramıyla ilgili Milli Eğitim Bakanlığının ilköğretim programında bulunan Beden Eğitimi ve Oyun dersi ile ortaöğretim programında yer alan Beden Eğitimi ve Spor dersi kazanımları incelendiği zaman bedensel okuryazarlık kavramının programda bütünsel bir gelişimi yansıttığı açıkça görülmektedir (MEB, 2018a, MEB, 2018b). Örneğin, beden eğitimi ve oyun dersi öğretim programının amaçlarında, öğrencinin temel hareket becerilerini etkili ve özgüvenle kullanması, sağlıklı olmak ve fiziksel uygunluğu geliştirmek için fiziki etkinliklere düzenli olarak katılması beklenir (MEB, 2018a).

2.3.3. Bedensel okuryazarlığın felsefi temelleri

İnsan vücudundan faydalanmanın önemini etkin bir şekilde ortaya çıkaran felsefelerin araştırılmasıyla bedensel okuryazarlık kavramı oluşturulmuştur. Bu felsefi temelleri oluşturan 3 temel kavram öne çıkmaktadır. Bunlar; monizm, varoluşçuluk ve fenomenoloji. Bu felsefi temeller birbirlerinden farklı olsalar da insanın bedensel boyutunun insan yaşamına yaptığı temel katkıyı ortaya koyma noktasında bir arada buluşmaktadırlar (Whitehead ve ark., 2018)

2.3.3.1. Monizm

Monizm, insanın beden ve zihin olmak üzere iki bölümden oluştuğunu savunan düalizme karşı olarak doğmuş felsefi bir görüştür. Düalizmde zihin insan bedeninden üstün olarak ele alınır. Beden sadece zihni ayakta tutmaya yarayan bir varlık olarak

görülür. Bu düşüncede beden zihnin yanında pek bir önemi kalmamaktadır, tamda bu noktada bu görüşe karşı olarak bedeni zihinle bir olarak tek bir vücut halinde gören monizm ortaya çıkmıştır (Whitehead, 2013).

2.3.3.2. Varoluşçuluk

Varoluşçuluk, kişinin kendisini dünyayla etkileşimi yoluyla yarattığını ifade eder. Varoluşçuluğun temelinde ise varoluşun özden önce gelmesi vardır. Dünyayla etkileşimimizde yaşadığımız deneyimlerin bir sonucu olarak özümüz ve benliğimiz ortaya çıkmaktadır. Özümüzde hepimiz dünyanın varlıklarıyız. Etrafımızdaki dünyayla tanıştıkça, geniş yelpazemizdeki yeteneklerimizin farkına varırız. Sonuç olarak çevremizdeki dünyayla olan etkileşimimiz ve iletişimimiz sonucunda sahip olduğumuz yeteneklerinde farkına varırız (Whitehead, 2013).

2.3.3.3. Fenomenoloji

Fenomenoloji, monizm ve varoluşçuluktan hareketle ortaya çıkmış algının doğasını sorgulayan ve algıyı etkileşimin önemli bir unsuru olarak gören bir felsefi terimdir. Her bireyin farklı deneyimlere sahip olması algının her bireyin kendine has bir durum olacağını belirtmektedir. Kişilerin bedensel deneyimleri dünyayı anlamamızdaki diğer tüm deneyimler kadar önemlidir. Bedensel etkileşim erken yıllarda yani etkileşimin en önemli olduğu dönemdir ve bedensel etkileşim başkalarıyla ve dünyayla olan etkileşimimizin çoğunun temelini sağladığı için önemi yaşam boyu devam eder (Whitehead, 2013).

2.3.4. Bedensel okuryazarlığın temel alt bileşenleri

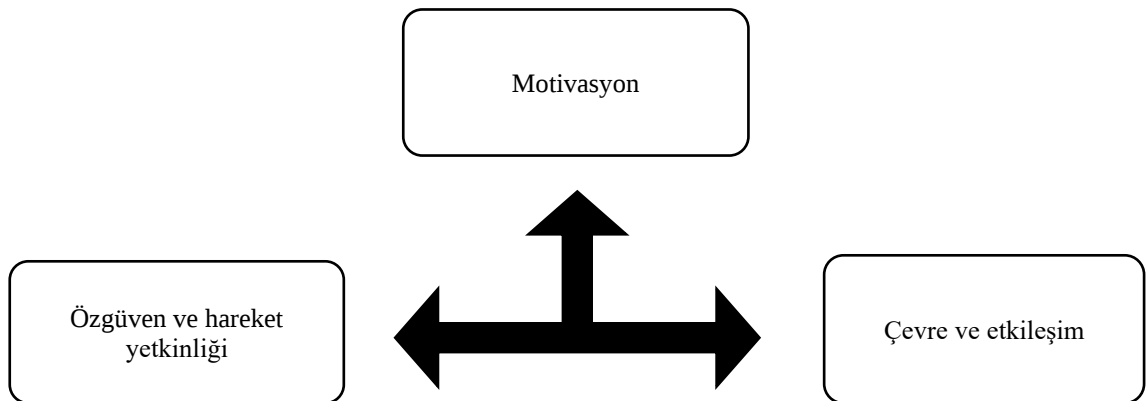
Bedensel okuryazarlığın dört temel bileşeni mevcuttur. Bunlar; bilgi ve anlama, fiziksel yeterlilik, motivasyon ve kendine güven ve yaşam boyu fiziksel aktivitedir (Aslan ve Ünlü, 2023).

Tablo 2.1. Bedensel okuryazarlığın temel bileşenleri

Bilgi ve Anlama	Kişinin yapacak olduğu hareketin veya fiziksel aktivitenin temel yapısını ve kuralları hakkında öğrenim sağlamasıdır.
Fiziksel Yeterlilik	Kişinin farklı kalıplardaki hareketleri yapabilme ve bu hareketlere kolayca öğrenebilme durumunu gösterir.
Motivasyon Ve Kendine Güven	Bireyin fiziksel aktiviteye katılabilmek için sahip olduğu içsel ya da dışsal kaynaklı motivasyonu ve fiziksel aktiviteyi ve hareketi yapabileceğine dair kendisine duyduğu güveni ifade eder.
Yaşam Boyu Fiziksel Aktivite	Bireyin fiziksel aktivitelere katılım sağlaması durumunda sorumluluk alabilmesi ve bu yeterliliklerini hayatı boyunca düzenli bir şekilde sürdürebilme alışkanlığı kazanabilmesini ifade eder.

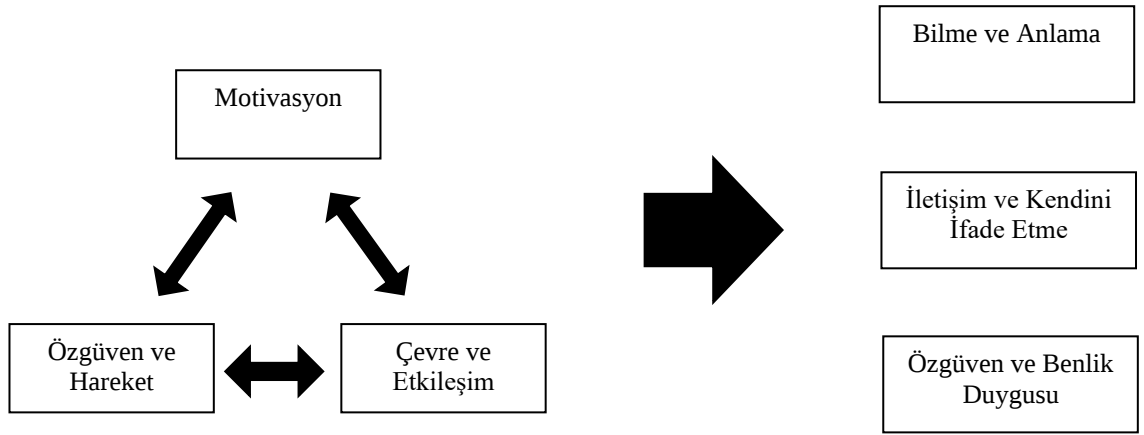
Bedensel okuryazarlığın alt bileşenleri arasındaki ilişkiyi (Whitehead, 2010) iki aşamalı olarak açıklamaktadır ve bunlar arasında bir döngü olduğunu söylemektedir. Birinci aşamada motivasyon, özgüven ve hareket yetkinliği ve çevre ile etkileşim vardır. Örnek olarak motivasyonu ve özgüveni yüksek bireylerin fiziksel aktiviteye katılımı daha istekli hale getirdiği gibi fiziksel aktivite düzeyi yüksek olan kişilerinden kendi özgüven ve motivasyonları da yüksek olur. Daha sonrasında çevre ile etkileşimi ve bilme-anlama yeteneklerinde olumlu yönde etki olur. Bu etkileşim olumlu yönde olduğu gibi olumsuz yönde de olabilir (Gerger, 2022).

Şekil 2.2. Fiziksel okuryazarlığın alt bileşenleri birinci aşama

İkinci aşamada ise birinci aşamadaki kavramlar gelişim gösterdikçe bilme-anlama, kendini ifade etme ve benlik duygusu gibi kavramlar da gelişim göstermektedir. Örnek olarak fiziksel aktivitede pozitif tecrübeler edinmiş bir birey, benlik duygusu ve özgüvenini de olumlu yönde geliştirmiştir. Kişilerin bu özelliklerini geliştirmesi, kişinin fiziksel okuryazarlıkta temel özellikleri olan motivasyon, özgüven ve hareket yetkinliği ve çevreyle verimli etkileşime de etkisi vardır (Taş ve Altınsöz, 2021).

Şekil 2.3. Fiziksel okuryazarlığın birinci ve ikinci aşaması

2.3.5. Bedensel okuryazarlığın faydaları

Bedensel okuryazarlığın şahsi ve sosyolojik yönden faydaları oldukça fazladır. Şahsi olarak ele aldığımızda erkek ve ya kadın olduğuna bakılmaksızın zihinsel ve duygusal olarak kişilerin gelişimine yardımcı olduğu görülmektedir (Gehris ve ark., 2018). Bedensel okuryazarlığın bireyin motivasyon ve güvenini desteklediği, benlik saygısı ve öz değerlerini geliştirdiği belirtilmiştir (Almond, 2013). Bir kişinin çok çeşitli fiziksel aktivite, ritmik ve spor durumlarında güvenle hareket etmesini sağlayan temel hareket becerilerinde (yürüme, koşma, zıplama, atma vb.) ve temel spor becerilerinde (yakalama, sıçrama, sprint vb.) gelişim ve yeterlilik için bedensel okuryazarlığın faydası oldukça fazladır (Higgs ve ark., 2008). Bedensel okuryazarlık kişinin fiziksel, zihinsel ve duygusal yönlerine olumlu katkıda bulunduğunu, ayrıca sporda yüksek derecede performans için yapı taşı olduğunu savunmaktadır (Rudd ve ark., 2020).

Sosyolojik yönden ele aldığımızda ise kişilerin bedensel okuryazarlık ile birlikte çevreleriyle daha fazla etkileşime geçtiğini, sosyal olarak daha aktif olduklarını, yaşam standartlarını ve günlük yaşamda daha fazla rol aldığını görülmektedir (Taş ve Altınsöz,

2021). Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ) çocukların her gün düzenli olarak 60 dk. Orta ve şiddetli fiziksel aktivite yapmaları gerektiğini söylemektedir (WHO, 2020). Fakat yapılan araştırmalarda çocukların fiziksel aktivite yapma oranları gün geçtikçe azalmaktadır. Bununla birlikte günümüz yaygın hastalıklarından obezite, kalp hastalıkları ve kanser gibi hastalıklara karşı olarak mücadelede önemli bir etkisi vardır (Bailey ve ark., 2019). Bedensel okuryazarlık kişinin fiziksel aktivite seviyesini arttırdığı ve stabil tuttuğu için kişilerin sağlık problemlerini ve kronik rahatsızlıklarını azalttığı için dolaylı yoldan bu sağlık sorunları için yapılan harcamalarda da finansal yönden oldukça faydalıdır (Edwards ve ark., 2017).

2.3.6. Bedensel okuryazarlığın gelişim dönemleri

Her birey kendi fiziksel okuryazarlık yolculuğunu deneyimleyeceği için bu yolculukların karakteristik olarak bireyin yaşına bağlı farklı aşamalardan geçtiğini söyleyebiliriz. Bunun sonucunda bireyin yaş grupları olarak 6 gelişim döneminden bahsedilir.

2.3.6.1. Okul öncesi dönem

İnsanın hayata geldikten üç yaşına kadar olan dönem için geçerli olan bu zaman dilimi çocukla etkileşim halinde olan herkes için desteklenmelidir. Bu dönem çocukların bedensel olarak aktif olabileceği kritik bir dönemdir. Okul öncesi dönem çocukları evde, çevrede, kreşte, fiziksel aktivite ortamlarında onun fiziksel aktiviteye katılımına izin verecek ve bu duruma teşvik edecek ortamlar hazırlanmalıdır (Whitehead, 2013).

2.3.6.2. İlkokul dönemi

Bedensel okuryazarlığın bu dönemde de temellerinin geliştirilmesine devam edilmelidir. Bu temeller motivasyon, güven, fiziksel yeterlilik ve bilgi ve anlama ile ilgilidir. Katılımcılar bu dönemde kendi çalışmalarını ve aktivitelerini değerlendirme çabasında olmalıdır. Bu aşamada en önemli görev beden eğitimi ve spor öğretmenlerine düşmektedir. Çünkü beden eğitimi ve spor dersi, fiziksel aktivitenin programlandırılmış olarak ilk görüldüğü yerdir (Edwards ve ark., 2017). Ayrıca aile, çevre, akranlar ve antrenörlerde bu görevde yardımcı unsurlardır. Gelişimin bu önemli aşamasını

desteklemek için ihtiyaç duyulan ortamları da okul, ev, kulüpler ve eğlence tesisleri sağlamalıdır (Whitehead, 2013).

2.3.6.3. Ortaokul dönemi

Bu dönemde fiziksel aktivitenin yaşam boyu sağlık ve refah için öneminin bireylere aşılması gerekmektedir. Aktif yaşam tarzını bir felsefe haline getirmelerini sağlamak, motivasyonlarını, güvenlerini, ve yeterliliklerini arttırmak oldukça önemlidir. Öğrencilerin okul dışında da bu aktivitelere değer vermeleri gerektiği sorumluluğuna erişmelidirler. Fiziksel aktivitenin sadece yetenekli bireyler için değil tüm bireyler için olduğu açıkça belirtilmelidir. Bedensel okuryazarlık özelliklerinin ilkokul yıllarında temeli atılsa da bu dönemde yetenekler ve tutumlar okuldan sonraki hayata taşınması oldukça önemlidir. Çocuklarla çalışan öğretmenlerin ya da eğitmenlerin bu dönemde çocuklarda meydana gelen ergenlik belirtilerinde oldukça hassas davranıp çocuklardaki utanma, çekinme gibi davranışlara karşı özen gösterilmeli ve ona göre davranılmalıdır (Whitehead, 2013).

2.3.6.4. Erken yetişkinlik dönemi

Bu dönemde bedensel okuryazarlık ile ilgili bütün durumlar bireyin kendi sorumluluğundadır. Bu sorumluluk ve motivasyon, direkt olarak bireyin daha önceki yıllarda meydana gelen kaliteli tecrübelerin ürünüdür. Birey eğlenmeli, hareket yetkinliğini geliştirmeli, özgüven ve benlik saygısını arttırmalıdır. Fiziksel aktiviteyi yaşam kalitesine olan katkısından dolayı bunu hayatlarında düzenli bir özellik haline getirmelidirler (Whitehead, 2013).

2.3.6.5. Yetişkinlik dönemi

Erken yetişkinlik dönemi ile benzerlik göstermektedir. Bedensel okuryazarlığı gelişmiş olan bireylerin düzenli olarak fiziksel aktivitelere katılması beklenir. Bu katılımı desteklemek için ihtiyaç duyulan eşler, partnerler, aile üyeleri bu aşamada önemli rol oynayacaklardır. Bu durum bireyin aktivitelere katılımını kolaylaştırmakla kalmayıp aynı zamanda bireyi farklı aktiviteleri benimsemeye teşvik edecektir (Whitehead, 2013).

2.3.6.6. Geç yetişkinlik dönemi

Fiziksel okuryazarlığı bireyin fiziksel potansiyelindeki değışiklikler açısından sürdürölmesi gerekir. Fiziksel aktivitenin değeri iyi anlayan ve egzersizde yaşam boyu olumlu tecrübeler yaşayan genç yetişkin kişiler fiziksel okuryazarlığı değıştirilmiş bir biçimde benimseyebilir. Bu dönemde aile, akranlar, ve tıp mesleği önemlidir. Aktivite fırsatları için bu dönemde çevrede yeterince alan bulunmalıdır (Whitehead, 2013).

2.3.7. Bedensel okuryazarlığın değeriendirilmesi

Gençler için bedensel okuryazarlık değeriendirilmesi araçları (PLAYself ve PLAYfun) çocukların bedensel okuryazarlığını değeriendirmek için kullanılır(Sport for life, 2014). Kişinin yaşamının her döneminde ve her alanında bulunan bedensel okuryazarlığın değeriendirme durumu sürekli var olan bir tartışma konusudur. Bedensel okuryazarlığın çok yönlü olması değeriendirmenin karmaşık ve uzun bir süreç olmasına sebep olmaktadır (uhadar, 2021). Bedensel okuryazarlıkta fiziksel yeterlilik tek ölçüt olarak görölmemelidir, bunun yanında fiziksel, bilişsel ve duyuşsal alanlarında değeriendirmeye dahil olması gerekmektedir (Huang ve ark., 2020, s.11).

Çizelge 2.1. PLAYtools veri toplama araçları

İsim	Amaç	Tür	İçerik
PLAYfun	Fiziksel alan	Hareket yetkinlik testi	18 görev/beceri
PLAYself	Psikolojik alan	Anket	18 soru

PLAYfun(fiziksel alan), 7 yaş ve üzeri bireylerde bedensel okuryazarlığı ölçmek için kullanılan bir araçtır (Cairney ve ark., 2018). 18 maddeden ve 4 alt başlıktan oluşan(başlangıç, gelişmekte olan, yetkin ve uzman) hareket yeterliliğini ve seçilen hareket görevini yerine getirme güvenliğini ve anlayışını değeriendirir (Kozera, 2017).

PLAYself(psikolojik alan), fiziksel okuryazarlığın psikolojik alanını değeriendirir. Çocukların ve gençlerin kendi bedensel okuryazarlık düzeylerini belirlemek için kullanılır (Green ve ark., 2018). PLAYself, 4 bölümden meydana gelmektedir; bunlardan biri çeşitli ortamlarda katılımı değeriendirir, ikincisi duygusal ve bilişsel alanları değeriendirir, üçüncü bölüm okuma ve yazma, matematik ve sayılar,

fiziksel aktivite okuryazarlıklarını değerlendirir, son olarak dördüncü bölüm ise kişinin kendi zindeliğini algılamasını değerlendirir (Kozera, 2017).

3. YÖNTEM

Bu bölümde araştırmanın amacı, yöntemi, modeli, evreni, örnekleme, veri toplama araçları, veri toplama süreçleri ve veri analizi ile ilgili detaylı bilgiler yer almaktadır. Araştırmanın etik izni, Batman Üniversitesi Etik Kurulu tarafından 31.10.2024 tarihinde, 2024/08 toplantı sayısında 31 karar sayısı ile verilmiştir.

3.1. Araştırmanın Modeli

Bu araştırmada, Batman merkezde bulunan Fatih ortaokulu öğrencileri üzerinde bedensel okuryazarlık yeteneklerinin ortaokul öğrencileri üzerindeki etkisi incelenmiştir. Araştırmanın amacı, Batman ili merkez ilçesinde Milli Eğitim Müdürlüğüne bağlı Fatih ortaokulundaki öğrencilerin bedensel okuryazarlık yeteneklerinin sınıf, yaş, cinsiyet ve eğitim kademeleri arasındaki ilişkinin incelenmesini amaçlamaktadır. Veriler nicel araştırma yöntemlerinden tarama modeli deseni ve anket tekniği ile toplanmıştır. Bu amaçla, ilişkisel araştırma modeli kullanılmıştır. İlişkisel araştırma modeli, iki veya daha fazla değişken arasındaki ilişkiyi incelemeyi amaçlayan araştırma modelidir (Karasar, 2011).

3.2. Evren ve Örneklem

Araştırmanın evreni 2024-2025 yılında Batman ilindeki Milli Eğitim Müdürlüğüne bağlı Fatih ortaokulundaki 1670 öğrencilerden oluşmaktadır. Çalışmada bedensel okuryazarlık yeteneklerinin ortaokul öğrencileri üzerindeki etkisi incelenmiş olup gönüllülük esasına bağlı olarak yapılan anket ve gözlem yöntemi kullanılmıştır. Örneklem, amaçlı örnekleme(purposive sampling) yöntemiyle seçilmiştir. Örneklem grubu ise 200 öğrenciden oluşmuştur ve bu öğrencilere anket ve gözlemlene yapılarak veriler analiz edilmiştir.

3.3. Veri Toplama Araçları

Araştırmada, veri toplama araçları olarak aşağıdakiler kullanılmıştır:

Veri toplamak için, Kanada’da geliştirilen “Gençler için Bedensel Okuryazarlık Değerlendirmesi” (Physical Literacy Assessment for Youth, PLAY) ölçüm aracı Hakan

TAŞ tarafından Türkçeye çevrilen hali kullanılmıştır. PLAYtools veri toplama araçlarından PLAYself ve PLAYfun envanterleri kullanılarak veri toplama işlemi gerçekleştirilmiştir. Bunlardan:

1) PLAYself bedensel okuryazarlığın psikolojik alanını ölçmektedir. Bireyin kendini değerlendirmesi için geliştirilmiş bir ölçüm aracıdır. Ölçek 4 bölümden oluşmaktadır. İlk bölüm öğrencinin altı farklı çevresel katılımını(spor salonu, su, buz, kar, açık hava, oyun alanı) beş puanlık ölçekle değerlendirmektedir. Öğrenci, ölçek ile çevresel katılım davranışlarını (hiç denemedim, iyi değil, orta, çok iyi, mükemmel) değerlendirmektedir. envanterinde kişisel bilgi formu (öğrenci no, cinsiyet, yaş, boy, kilo) öğrencilerin bilgilerini toplamak için kullanılmıştır. Öğrenciler bu bölümde çok iyi ve mükemmel seçeneklerini işaretlemişse kendine çok güveniyor ve seçilen ortama katılabilecek kadar yetenekli hissediyor olarak tanımlanır. Ancak öğrenci hiç denemedim, iyi değil ve yeterli seçeneklerini seçerse öğrencinin o ortamda kendisini geliştirmesi gerekmektedir. İkinci bölüm öğrencinin duyuşsal ve bilişsel alanını 12 soru ile değerlendiren kendi kendini tanımlama bölümüdür. Dört puanlık bir ölçektir(hiç doğru değil, genellikle doğru değil, doğru ve çok doğru) ve bir öğrencinin bedensel okuryazarlık psikolojik alanına ilişkin kendi kendini nasıl tanımladığını gösterir. Üçüncü bölümde okuma ve yazma, matematik ve sayılar ve fiziksel aktivite algısıyla ilgili okuryazarlık durumları belirlenmiştir. Son bölüm ise öğrencinin kendi zindeliğini algılaması ile ilgilidir. Bu son iki bölüm çalışmaya dahil edilmemiştir. Bu çalışmada güvenirlik katsayısı ise 0,70 olarak bulunmuştur.

2) PLAYfun bedensel okuryazarlığın fiziksel alanını temel hareket becerileriyle değerlendiren gözlem formudur. Toplam 18 beceriden oluşmaktadır ancak bir beceriden çok bir görevi ölçmektedir. Ölçek dört eşit bölümden oluşmaktadır. Bunlar; başlangıç, gelişmekte olan, yetkin ve uzman kategorileridir. Öğrencinin performansı gözlemlenir ve daha sonra o görev ile ilgili başlangıç, gelişmekte olan, yetkin ve uzman alanlarından biri çocuğun performansına göre işaretlenir. Bu çalışmada güvenirlik katsayısı ise 0,93 olarak bulunmuştur.

3.4. Veri Toplama

Araştırma kapsamında kullanılacak verilerin toplanabilmesi amacıyla, ölçeklerin yazarlarından gerekli izinler alınmıştır. Veri toplama süreci, Batman ilinin merkez ilçesinde bulunan Fatih ortaokulunda öğrenim gören 1670 öğrenciden oluşan havuzdan her sınıf düzeyinden 2 şube olacak şekilde seçilen toplam 8 şubeden ve 200 öğrenciden oluşan örneklem grubuyla gerçekleşmiştir. Veri toplama işlemi, öğrencilere anket ve bir gözlem formundan oluşan toplam 2 veri aracı ile başlatılmıştır. Anket öncesinde, katılımcılara araştırma hakkında detaylı bilgi verilmiş ve ankete katılım konusunda gönüllülük esas alınmıştır. Veri toplama süreci, 23.09.2024 ile 01.12.2024 tarihleri arasında titizlikle yürütülmüştür. Bu süre zarfında katılımcıların görüşleri ve yanıtları kaydedilerek araştırmanın temel veri seti oluşturulmuştur.

3.5. Veri Analizi

Toplanan veriler, spss22 istatistik programı kullanılarak analiz edilmiştir. Verilerin normallik dağılımı Kolmogorov-smirnov ve shapiro-wilk testi ile incelenmiş ve normallik varsayımı incelenmiş ve veriler normal dağıldığı görülmüştür. Her iki değişkende de çarpıklık ve basıklık değerleri normalliğe yakın bir dağılım göstermektedir. PLAYself için çarpıklık değeri -0,389 ve basıklık değeri -0,182, PLAYfun için ise çarpıklık -0,279 ve basıklık -0,577 olarak bulunmuştur. Bu değerler, verilerin hafif sola çarpık olduğunu ve normalliğe yakın bir dağılım sergilediğini göstermektedir. Her iki değişkenin de standart sapmalarının benzer olması, veri dağılımlarındaki tutarlılığı desteklemektedir. Araştırma sorularına yönelik analizlerde parametrik testlerden t-test, anova, tukey ve pearson korelasyon testi yapılmıştır.

Çizelge 3.5.1. Verilerin normallik dağılımı

	Normallik Dağılımı									
	N	Min.	Max.	$\bar{x}$	ss	Çarpıklık		Basıklık		S. Hata
						İstatistik	S. Hata	İstatistik	S. Hata	
PLAYself	200	2,36	4,77	3,7214	0,48795	-0,389	0,172	-0,182	0,342	
PLAYfun	200	1,39	3,44	2,5736	0,48518	-0,279	0,172	-0,577	0,342	

4. BULGULAR VE TARTIŞMA

4.1. Bulgular

Çizelge 4.1.1. Katılımcılara ait demografik bilgiler

		N	Yaş $\bar{x}$	Boy $\bar{x}$	Vücut ağırlığı $\bar{x}$
Cinsiyet	Kız	95 (%47.5)	11,56	148,54	38,31
	Erkek	105 (%52.5)	11,91	150,70	43,13
	Toplam	200	11,74	149,67	40,84
Sınıf	5	49 (%24.5)	10,49	139,33	34,45
	6	48 (%24)	11,21	147,56	38,19
	7	51 (%25.5)	12,27	154,63	44,75
	8	52 (%26)	12,90	156,50	45,45
	Toplam	200	11,74	149,67	40,83

Çizelge 1’de araştırmaya toplamda 200 öğrenci katılmış olup, katılımcılar cinsiyet ve sınıf düzeylerine göre gruplandırılmıştır. Cinsiyet dağılımına bakıldığında, 95 kız (%47,5) ve 105 erkek (%52,5) öğrenci bulunmaktadır. Öğrencilerin yaş, boy ve vücut ağırlığı ortalamaları analiz edilmiştir. Katılan öğrencilerin cinsiyet açısından yaş ortalaması 11,74, boy ortalaması 149,67 cm ve vücut ağırlığı ortalaması 40,84 kg olarak hesaplanmıştır. Katılan öğrencilerin sınıf düzeyine göre yaş ortalaması 11,74, boy ortalaması 149,67 cm ve vücut ağırlığı ortalaması 40,83 kg olarak bulunmuştur. Genel olarak kız öğrencilerin yaş ortalaması 11,56, boy ortalaması 148,54 cm ve vücut ağırlığı ortalaması 38,31 kg olarak bulunmuştur. Erkek öğrencilerin ise yaş ortalaması 11,91, boy ortalaması 150,70 cm ve vücut ağırlığı ortalaması 43,13 kg’dır. Sınıf düzeyine göre incelendiğinde, 5.sınıf öğrencilerinin yaş ortalaması 10,49, boy ortalaması 139,33 cm ve vücut ağırlığı ortalaması 34,45 iken 6. sınıf öğrencilerinde bu değerler sırasıyla 11,21, 147,56 cm ve 38,19 kg olarak kaydedilmiştir. 7. sınıfta yaş ortalaması 12,27, boy ortalaması 154,63 cm ve vücut ağırlığı 44,75 kg, 8. sınıfta ise yaş ortalaması 12,90, boy ortalaması 156,50 cm ve vücut ağırlığı 45,45 kg olarak hesaplanmıştır. Elde edilen bulgular, katılımcıların demografik özelliklerinin dengeli bir dağılım sergilediğini göstermektedir.

Çizelge 4.1.2. Öğrencilerin sportif aktivitelerde en aktif olduğu mevsim

		En aktif olduğu mevsim		
		Yaz N(%)	Kış N(%)	Her İki Mevsim N(%)
Cinsiyet	Kız	65(%68,4)	5(%5,3)	25(%26,3)
	Erkek	69(%65,7)	6(%5,7)	30(%28,6)
Sınıf	5	31(%63,2)	3(%6,1)	15(%30,7)
	6	31(%64,5)	1(%2,2)	16(%33,3)
	7	41(%80,4)	4(%7,8)	6(%11,8)
	8	31(%59,6)	3(%5,8)	18(%34,6)

Çizelge 2’de öğrencilerin en aktif oldukları mevsimlere ilişkin veriler cinsiyet ve sınıf düzeylerine göre incelenmiştir. Katılımcıların çoğunluğu yaz mevsiminde daha aktif olduğunu belirtmiştir. Cinsiyet açısından değerlendirildiğinde, kız öğrencilerin %68,4’ü (65 kişi) ve erkek öğrencilerin %65,7’si (69 kişi) yaz mevsiminde daha aktif olduklarını ifade etmiştir. Her iki mevsimde aktif olanların oranı ise kızlarda %26,3 (25 kişi), erkeklerde ise %28,6’dır (30 kişi). Kış mevsiminde aktif olduğunu belirten öğrencilerin sayısı oldukça düşüktür; kızlarda %5,3 (5 kişi), erkeklerde ise %5,7 (6 kişi) olarak belirlenmiştir. Sınıf düzeyine göre incelendiğinde, tüm sınıf gruplarında yaz mevsiminde aktif olan öğrenci sayısının açık ara daha yüksek olduğu görülmüştür. Özellikle 7. sınıf öğrencilerinin yaz mevsiminde aktif olma oranı en yüksektir (41 öğrenci). Kış mevsiminde aktiflik oranı tüm sınıflarda düşük kalırken, her iki mevsimde aktif olanların oranı özellikle 8. sınıfta (18 öğrenci) diğer sınıflara göre daha yüksektir. Bu bulgular, öğrencilerin fiziksel aktivitelerini ağırlıklı olarak yaz mevsiminde gerçekleştirdiğini, kış mevsiminde ise aktivite seviyesinin belirgin şekilde düştüğünü göstermektedir.

Çizelge 4.1.3. Öğrencilerin spor yapma ve fiziksel aktivite yapma düzeyleri

	S. Salonu			Su		Buz		Kar		Açık Alan		Oyun Alanı	
	N	$\bar{x}$	ss	$\bar{x}$	ss	$\bar{x}$	ss	$\bar{x}$	ss	$\bar{x}$	ss	$\bar{x}$	ss
Kız	95	2,76	1,42	2,71	1,21	1,33	0,70	2,31	1,43	3,86	1,16	3,78	1,28
Erkek	105	2,76	1,47	2,80	1,33	1,44	0,91	2,70	1,50	3,97	1,05	4,15	1,09
5. Sınıf	49	3,06	1,43	2,41	1,05	1,45	0,91	2,29	1,48	4,00	1,09	4,22	1,02
6. Sınıf	48	2,83	1,37	3,04	1,30	1,46	0,84	3,13	1,46	4,13	1,10	4,31	0,97
7. Sınıf	51	2,31	1,44	3,04	1,24	1,37	0,87	2,73	1,45	4,06	0,88	3,84	1,25
8. Sınıf	52	2,85	1,46	2,54	1,37	1,27	0,66	1,94	1,27	3,52	1,22	3,56	1,34

Çizelge 3’e göre açık alan ve oyun alanlarının genel olarak "Çok iyi" (4) düzeyinde tercih edildiğini ve öğrenciler arasında en popüler ortamlar olduğunu göstermektedir. Spor salonu ve su ortamları genellikle "Orta" (3) düzeyinde değerlendirilmiş ve 5. ile 6. sınıf öğrencileri arasında daha yüksek puanlarla öne çıkmıştır.

Buna karşın, buz ve kar ortamlarının tercih edilme düzeyi "İyi değil" (2) veya "Orta" (3) arasında kalmış ve özellikle 8. sınıf öğrencileri tarafından daha düşük puanlar almıştır. Cinsiyet açısından, erkeklerin oyun alanlarını kızlara göre daha fazla tercih ettiği, ancak su ve kar ortamlarının tercihlerinde belirgin bir cinsiyet farkı olmadığı belirlenmiştir. Sınıf düzeyine göre yapılan değerlendirmelerde, açık alan ve oyun alanı tercihinin yaş ilerledikçe azaldığı, spor salonu ve su ortamlarının ise tercih düzeyini koruduğu saptanmıştır.

Çizelge 4.1.4. Öğrencilerin PLAYfun ölçek puanları

	Koşu			Yer Değiştirme		Nesne Kontrol		Denge	
	N	$\bar{x}$	ss	$\bar{x}$	ss	$\bar{x}$	ss	$\bar{x}$	ss
Kız	95	3,10	0,60	2,13	0,55	2,19	0,53	2,73	0,53
Erkek	105	3,21	0,63	2,29	0,50	2,61	0,55	2,90	0,52
5. Sınıf	49	3,25	0,56	2,24	0,54	2,35	0,49	2,71	0,52
6. Sınıf	48	2,83	0,71	2,03	0,52	2,14	0,58	2,64	0,51
7. Sınıf	51	3,10	0,55	2,12	0,52	2,44	0,61	2,84	0,54
8. Sınıf	52	3,42	0,48	2,44	0,46	2,68	0,53	3,05	0,48

Çizelge 4'e göre öğrencilerin fiziksel becerilerinin gelişim düzeylerinin farklılık gösterdiğini ortaya koymaktadır. Koşu becerisi tüm gruplarda genellikle "Uzman" (4) düzeyinde değerlendirilmiş, erkeklerin kızlara göre daha yüksek bir ortalamaya sahip olduğu ve en yüksek değerlendirmenin 8. sınıf öğrencilerinde olduğu görülmüştür. Yer değiştirme becerisi, genel olarak "Gelişmekte Olan" (2) düzeyinde kalmış, ancak 8. sınıflarda "Yetkin" (3) düzeyine ulaştığı tespit edilmiştir. Nesne kontrol becerisi, erkek öğrencilerde "Yetkin" (3) düzeyinde, kız öğrencilerde ise "Gelişmekte Olan" (2) düzeyinde değerlendirilmiştir ve bu beceride en yüksek performans 8. sınıf öğrencilerinde görülmüştür. Denge becerisi tüm gruplarda "Yetkin" (3) düzeyinde değerlendirilmiş, erkeklerin kızlardan biraz daha yüksek ortalamaya sahip olduğu ve en iyi performansın 8. sınıf öğrencilerinde kaydedildiği belirlenmiştir. Genel olarak, yaş ilerledikçe özellikle 8. sınıflarda fiziksel becerilerin daha yüksek değerlendirildiği, erkek öğrencilerin fiziksel performans becerilerinde kız öğrencilere göre daha yüksek bir düzeyde olduğu saptanmıştır.

Çizelge 4.1.5. PLAYself ve PLAYfun ölçek puanlarının cinsiyete göre t-testi sonuçları

		N	$\bar{x}$	ss	t	sd	p
Playself	Kız	95	2,89	0,35	0,713	0,056	0,477
	Erkek	105	2,85	0,43	0,720	0,055	
Playfun	Kız	95	2,44	0,47	-3,62	0,066	0,000
	Erkek	105	2,68	0,47	-3,62	0,066	

p < 0,05

Çizelge 5'e göre PLAYself ölçeğinde kız öğrenciler ($\bar{x} = 2,89$, ss = 0,35) ve erkek öğrenciler ($\bar{x} = 2,85$, ss = 0,43) arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmamıştır (t = 0,713, sd = 0,056, p = 0,477). PLAYfun ölçeğinde ise kız öğrenciler ($\bar{x} = 2,44$, ss = 0,47) ve erkek öğrenciler ($\bar{x} = 2,68$, ss = 0,47) arasında anlamlı bir fark tespit edilmiştir (t = -3,62, sd = 0,066, p = 0,000).

Çizelge 4.1.6. PLAYself ve PLAYfun ölçek puanlarının sınıf değişkenine göre anova sonuçları

		$\bar{x}$	ss	df	ms	f	p
PLAYself	Grup İçi		1,89	3	0,63	4,21	0,007
	Gruplar Arası		29,38	196	0,15		
	Toplam	2,87	31,27	199			
PLAYfun	Grup İçi		5,89	3	1,96	9,41	0,000
	Gruplar Arası		40,94	196	0,20		
	Toplam	2,57	46,84	199			

p < 0,05

Çizelge 6'ya göre sınıf düzeyinde PLAYself ve PLAYfun ölçek puanları arasında anlamlı farklılıklar olduğu tespit edilmiştir. PLAYself ölçeğinin toplam puanı 2,87 olarak hesaplanmıştır. PLAYself ölçeği için gruplar arasında anlamlı bir fark bulunmuştur (F = 4,21, p = 0,007). PLAYfun değişkeninin toplam puanı 2,57 olarak hesaplanmıştır. PLAYfun değişkeninde gruplar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark saptanmıştır (F = 9,41, p < 0,001). Sınıflar arasında farklılıkları belirlemek için bir post-hoc testi olan Tukey testi yapılmıştır.

Çizelge 4.1.7. PLAYself ve PLAYfun ölçek puanlarının sınıf değişkenine göre Tukey sonuçları

	Gruplar	$\bar{x}$	ss	f	p	İkili karşılaştırma
PLAYself	6. Sınıf	-0,011	0,079	-0,011	0,999	5 < 8
	5. Sınıf	0,127	0,077	0,128	0,354	6 < 8
	8. Sınıf	0,223*	0,077	0,224*	0,021	
	7. Sınıf	0,138	0,078	0,139	0,284	
	8. Sınıf	0,235*	0,078	0,235*	0,014	
	7. Sınıf	0,096	0,076	0,096	0,589	
PLAYfun	6. Sınıf	0,214	0,093	0,214	0,100	8 < 5
	5. Sınıf	-0,002	0,091	-0,002	1,000	8 < 6
	8. Sınıf	-0,269	0,091	-0,269*	0,018	8 < 7
	7. Sınıf	-0,216	0,092	-0,216	0,090	

	8. Sınıf	-0,483*	0,091	-0,483*	0,000
7. Sınıf	8. Sınıf	-0,267*	0,090	-0,267*	0,018

p<0,05

Çizelge 7’de yapılan Tukey testi sonuçlarına göre, PLAYself değişkeninde 8. sınıf öğrencilerinin 5. ve 6. sınıf öğrencilerinden anlamlı derecede daha yüksek değerlere sahip olduğu görülmüştür. PLAYfun değişkeninde ise 8. sınıf öğrencilerinin 5., 6. ve 7. sınıf öğrencilerinden anlamlı derecede daha düşük değerlere sahip olduğu saptanmıştır.

Çizelge 4.1.8. PLAYself ve PLAYfun ölçek puanları pearson korelasyon sonuçları

		1	2	3	4	5	6
PLAYself (1)	r						
	p						
PLAYfun (2)	r	0,106					
	p	0,135					
Koşu (3)	r	0,027	0,786**				
	p	0,704	0,000				
Nesne Kontrol (4)	r	0,068	0,893**	0,556**			
	p	0,342	0,000	0,000			
Yer değiştirme (5)	r	0,152*	0,860**	0,694**	0,623**		
	P	0,032	0,000	0,000	0,000		
Denge (6)	r	0,108	0,854**	0,559**	0,735**	0,632**	
	p	0,127	0,000	0,000	0,000	0,000	

*, p < 0,05

**, p < 0,01

Çizelge 8’de PLAYfun değişkeni ile koşu (r = 0,786, p < 0,001), nesne kontrol (r = 0,893, p < 0,001) ve yer değiştirme (r = 0,860, p < 0,001) arasında güçlü pozitif ve istatistiksel olarak anlamlı korelasyonlar bulunmuştur. Benzer şekilde, koşu değişkeni nesne kontrol (r = 0,556, p < 0,001), yer değiştirme (r = 0,694, p < 0,001) ve denge (r = 0,559, p < 0,001) ile anlamlı ilişkilere sahiptir. yer değiştirme ile denge arasında da güçlü ve anlamlı bir ilişki (r = 0,632, p < 0,001) gözlenmiştir. Bununla birlikte, yalnızca PLAYself değişkeninin yer değiştirme ile zayıf düzeyde bir ilişki gösterdiği (r = 0,152, p = 0,032) ve diğer değişkenlerle anlamlı bir ilişki kurmadığı dikkat çekmektedir. Bu sonuçlar, fiziksel oyun becerileri ile motor performans ölçütleri arasındaki ilişkiyi ortaya koymaktadır.

4.2. Tartışma

Bu araştırma bedensel okuryazarlık yeteneklerinin ortaokul öğrencileri üzerindeki etkisinin incelenmesi üzerine yapılmıştır. Psikolojik alan(PLAYself) verilerinin çevresel

katılım değerlendirme sonuçlarına göre, öğrenciler en çok yaz aylarında aktif olmuş bunda bölgenin hava koşullarının da etkili olduğu düşünülmektedir. Öğrencilerin spor salonu, açık alan ve oyun alanları gibi çevrelerde daha fazla fiziksel aktivite yaptığı suda, buzda ve karda daha az fiziksel aktivite deneyimine sahip olduğu görülmektedir. Çevresel katılımın bölge koşullarına göre değişiklik gösterebileceği öngörülebilir. Örneğin, daha soğuk bir iklimi olan Erzurum, Kars gibi illerde yapılan çalışmalarda buz ve karda yapılan fiziksel aktivitelerin fazlalığı dikkat çekebilir. Aynı zamanda karasal bölgelerde değil de denize kıyısı olan illerde yapılan çalışmalarda suda fiziksel aktivite yapma oranı da fazla çıkması muhtemel olarak öngörülebilir. Öğrencilerin futbol, voleybol, bisiklet, ip atlama, koşu ve yürüyüş gibi fiziksel aktivite ve sporları rahatça her yerde yapabildiği için açık alan ve oyun alanlarında yapılma oranı fazla çıkmıştır. Suda, buzda ve karda yapılan aktiviteler için ise öğrencilerin yeteneklerinin geliştirilmesi, teşvik edilmesi ve olanak sağlanması gerekmektedir (Sport for Life Society, 2017). Çevresel puanların cinsiyet ve sınıf düzeylerinden bağımsız olarak benzer olduğu görülmüştür. Çocukların fiziksel aktivite yapma düzeyleri ebeveynlerinin fiziksel aktiviteye katılım düzeyleriyle doğru orantılı olarak bulunmuştur (Fredricks & Eccles, 2005). Öğrencilerin ebeveynleri karda ve buzda yapılan fiziksel aktivitelerin daha zor ve maliyetli olduğu için daha az tercih ettiklerinden öğrencilerde bundan etkilenerek daha az tercih etmektedirler.

Öğrencilerin PLAYfun ölçek puanlarında fiziksel becerilerinin gelişim düzeylerinin farklılık gösterdiğini ortaya koymaktadır. Koşu becerisi tüm gruplarda yüksek puan alarak uzman düzeyinde değerlendirilmiştir. Koşu becerisinde cinsiyet olarak ise erkeklerin kızlara oranla daha yüksek puan aldığı erkeklerin daha atletik ve hareketli bir dönem içerisinde olduğunu göstermiştir. Yer değiştirme becerisinde erkeklerin puanları kızlardan yüksek bulunmuştur. Yer değiştirme becerisinde puanlar diğer becerilere göre en düşük puanı alarak oldukça düşük kalmıştır. Yer değiştirme becerisinde sınıf düzeyi olarak en yüksek puan 8. Sınıflar tarafından alınmıştır. Nesne kontrolü becerisinde erkek öğrencilerin puanları kız öğrencilerin puanlarından fazla bulunmuştur. Erkekler yetkin düzeyde seyrederken kızlar ise gelişmekte olan düzeyde bulunmuştur. Nesne kontrolü becerisinde 7. ve 8. Sınıf düzeyinde puanlar yüksek bulunmuştur. Denge becerisinde ise erkek puanları kız puanlarında yine yüksek bulunmuş ama hem kızlar hem erkekler yetkin beceriye sahip olarak gözlemlenmiştir. En iyi denge becerisine sahip sınıf düzeyi ise 8. Sınıflar olarak bulunmuştur. PLAYfun ölçek puanlarına genel olarak baktığımızda erkek öğrencilerin kız öğrencilerden yüksek puan

aldığını ve sınıf düzeyleri arttıkça koşu, yer değiştirme, nesne kontrolü ve denge becerilerinde gelişme gösterdiği saptanmıştır.

PLAYself ve PLAYfun ölçeklerinin sınıf düzeyinde ölçek puanları arasında anlamlı bir fark olduğu tespit edilmiştir. PLAYself ölçeği için gruplar arasında anlamlı bir fark bulunmuştur. PLAYfun değişkeninde ise gruplar arasında anlamlı bir fark saptanmıştır. Ölçeklerin sınıflar arasındaki farklılıkları belirlemek için tukey testi yapılmış bunun neticesinde PLAY self değişkeninde 8. Sınıf öğrencilerinin 5. ve 6. Sınıf öğrencilerinden anlamlı derecede daha yüksek değerlere sahip olduğu görülmüş. PLAYfun değişkeninde ise 8. Sınıfların 5., 6. ve 7. Sınıf öğrencilerinden anlamlı derecede daha düşük değerlere sahip olduğu saptanmıştır.

PLAYself ve PLAYfun ölçek puanlarının korelasyon sonuçlarında ikisi arasında anlamlı bir ilişki saptanamamıştır. PLAYself değişkeniyle yer değiştirme becerisi arasında zayıf yönlü bir ilişki saptanmıştır. PLAYself ile koşu, nesne kontrolü ve denge becerileri arasında bir ilişki bulunamamıştır. PLAYfun değişkeni ile koşu değişkeni arasında güçlü yönde ilişki saptanmıştır. PLAYfun ile yer değiştirme becerisi arasında güçlü yönde ilişki saptanmıştır. PLAYfun ile nesne kontrolü becerisi arasında güçlü yönde ilişki bulunmuştur. PLAYfun ile denge becerisi arasında güçlü yönde ilişki bulunmuştur. Koşu becerisi, nesne kontrolü becerisi, yer değiştirme becerisi ve denge becerisi arasında güçlü yönde ilişki saptanmıştır. Bunun sonucunda fiziksel oyun becerileri ile motor performans ölçütleri arasındaki anlamlı ilişkiyi ortaya koymaktadır. Uygun'a (2023) göre de bu çalışma olumlu yönde desteklenmiştir.

Yapılan araştırmalarda PLAYself ve PLAYfun değişkenlerinde cinsiyet parametreleri göz önüne alındığında PLAYself(psikolojik alan) değişkeninde kızların puanlarının erkeklerden yüksek çıktığı bu da kızların öz yeterlik ve benlik duygusunun daha gelişmiş ve yüksek olduğu gözlemlenmiştir. Buda Taş & Altunsöz'e (2021) göre desteklenmekte fakat Biddle & Armstrong(1992); Crocker ve ark. (2000); Hayes ve ark., (1999) tarafından tam tersi olarak desteklenmektedir. PLAYfun değişkeninde ise erkeklerin puanları kadınların puanlarından yüksek bulunmuştur ve Caldwell ve ark. (2020) göre de bu çalışma desteklenmiştir. Koşu, yer değiştirme ve denge becerilerinde erkekler kızlardan daha yüksek puanlar almış olsa da en anlamlı fark nesne kontrolü becerisinde ortaya çıkmıştır. Yapılan bu çalışma Taş & Altunsöz (2021) tarafından desteklenmektedir. Ayrıca 9-11 yaş arasındaki çocuklarda Rudisill ve ark., (1993) göre erkeklerin kızlardan daha yüksek puanlar aldığı saptanmıştır. Yapılan çalışmalara

bakıldığında denge becerisinde kızların erkeklerden yüksek puanlar aldığı çalışmalarda bulunmaktadır (Kalaja ve ark., 2010).

Öğrencilerin koşu becerisi puanlarının yüksek çıkması sürekli yaptıklarından dolayı olduğu varsayılmaktadır. Yer değiştirme hareketlerinden galop yapma, sekme ve makas hareketleri çocukların çok vakit ayırmadıkları, bilmedikleri ve tekrar yapmadıkları için daha düşük puanlar almalarına sebep olmuştur. Bununla birlikte nesne kontrolü becerisinde en düşük puanlar yine sopayla (beyzbol) vurma olarak görülmüştür. Bunun sebeplerine bakılacak olursa beyzbol ve tenis gibi sporların Türkiye'deki spor kültüründen uzak olması onların bu vuruşu yapamama ve zorlanmalarına sebep olmuştur. Aynı zamanda denge becerisinde topa ayakla vurma ve ayakla ileri top sürme becerilerinde erkeklerin futbola olan düşkünlüğü ve popülerliği sayesinde erkeklerin puanlarının kızlardan yüksek olmasını sağlamıştır. Bu becerilerin sınıf kademesi arttıkça puanlarının da arttığı gözlemlenmiş fakat 6. sınıfların 5. Sınıflardan düşük puan alması iki sınıf arasında daha detaylı bir araştırma yapılmasını öngörmektedir.

5. SONUÇLAR VE ÖNERİLER

5.1. Sonuçlar

Bedensel okuryazarlık, çocukların fiziksel, bilişsel ve sosyal gelişimi için büyük bir öneme sahiptir. Araştırmalar, fiziksel olarak aktif öğrencilerin puanlarının, fiziksel aktiviteye katılım göstermeyen ya da daha az aktif olan öğrencilere göre daha yüksek olduğunu ortaya koymaktadır. Bu çalışmada da erkek öğrencilerin fiziksel alan testlerinden aldıkları puanların, kız öğrencilere kıyasla daha yüksek olduğu görülmüştür. Bu durum, fiziksel aktiviteye katılım ve cinsiyet arasındaki farklılıkların önemini vurgulamaktadır.

Çocukların yaşam boyu fiziksel aktiviteye katılımlarının teşvik edilmesi ve fiziksel aktivitelerin hayatlarının ayrılmaz bir parçası olması gerektiği konusunda bilinçlendirilmesi önemlidir. Bu süreçte, okulda beden eğitimi ve spor öğretmenleri, evde ise aile bireyleri çocuklara rehberlik etmelidir. Ayrıca, bu rehberlik rolünü üstlenen bireylerin bedensel okuryazarlık düzeylerinin değerlendirilmesi ve çocuklara ne ölçüde fayda sağladıklarının araştırılması, sürecin etkinliğini artırabilir.

Literatürde, kız öğrencilerin fiziksel alan puanlarının genellikle erkek öğrencilere göre daha düşük olduğu belirtilmektedir. Bu farkı azaltmak ve kız öğrencilerin fiziksel aktiviteye katılımını artırmak için daha fazla teşvik edici çalışmalar yapılması gerekmektedir. Çocukların erken yaşlarda spora ve fiziksel aktivitelere yönlendirilmesi, uzun vadede daha kalıcı davranış değişiklikleri sağlayarak onların bu alanlarda cesaret kazanmalarına yardımcı olacaktır.

Çalışmanın yapıldığı bölge dikkate alındığında, sıcak hava koşullarının etkisiyle çocukların en aktif olduğu mevsim olarak yaz aylarını işaret etmeleri, coğrafi faktörlerin fiziksel aktiviteye katılım üzerindeki etkisini göstermektedir. Bu nedenle, farklı coğrafi bölgelerde benzer çalışmaların gerçekleştirilmesi, bedensel okuryazarlık ve fiziksel aktiviteye katılım üzerindeki çevresel etkilerin daha iyi anlaşılmasına katkı sağlayacaktır. Bu tür karşılaştırmalı çalışmalar, bedensel okuryazarlık alanındaki bilgi birikimini genişleterek daha etkili stratejilerin geliştirilmesine olanak tanıyacaktır.

5.2. Öneriler

Bu çalışma, farklı örneklem grupları ve artan öğrenci sayısı ile tekrarlanarak daha kapsamlı bir hale getirilebilir. Araştırma, yalnızca bir okuldan elde edilen verilerle sınırlı olduğundan, farklı okulların da çalışmaya dahil edilmesi araştırma kapsamını genişletebilir. Bunun yanı sıra, devlet okullarının yanı sıra özel okullarda da benzer bir çalışma yapılarak sonuçlar karşılaştırılabilir. Türkiye'nin farklı illerinde yürütülecek çalışmalar, fiziksel aktiviteye katılım ve çevresel faktörlerin etkileri hakkında bölgesel farklılıkları ortaya koyabilir. Bu bulgular, destekleyici ortamların ve spor tesislerine erişimin bedensel okuryazarlık üzerindeki etkisini daha net bir şekilde ortaya koyabilir. Ayrıca, farklı illerdeki benzer eğitim düzeyindeki sınıfların puanlarının karşılaştırılması, bedensel okuryazarlık alanına önemli katkılar sağlayabilir.

Bunun yanında, araştırma kapsamına beden kitle indeksi, bel çevresi ölçümü ve aktif lisanslı sporcu olma gibi farklı kriterler dahil edilerek daha ayrıntılı bir analiz yapılabilir. Çocukların fiziksel aktivitelerde daha fazla yer alması için aile bireylerinin, beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin, antrenörlerin destekleyici bir rol üstlenmesi büyük önem taşımaktadır. Çocukları farklı fiziksel aktivite alanlarına yönlendirmek ve bu alanlarda deneyim kazanmalarını sağlamak, hem fiziksel hem de davranışsal gelişimlerini destekleyebilir. Bu tür katkılar, çocukların bedensel okuryazarlık düzeylerini artırmak adına önemli bir adım olacaktır.

KAYNAKLAR

- Akyol, A. G. A., Bilgiç, A. G. P., & Ersoy, G. (2008). Fiziksel aktivite, beslenme ve sağlıklı yaşam. Baskı. Ankara: Klasmat Matbaacılık.
- Almond, L. (2013). What is the value of physical literacy and why is physical literacy valuable? ICSSPE Bulletin–Journal of Sport Science and Physical Education, 65
- Altun, A. (2005). Gelişen teknolojiler ve yeni okuryazarlıklar. Ankara: Anı Yayınları
- Aslan H.H., Ünlü H. (2023). Fiziksel Okuryazarlığın Tanımı Temelleri ve Önemi. *Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*. 17(1), 68- 69.
- Bailey, R. P., Glibo, I., & Koenen, K. (2019). Some questions about physical literacy. *International Journal of Physical Education*, 56(4), 2-6.
- Biddle, S. ve Armstrong, N. (1992). Children's physical activity: An exploratory study of psychological correlates. *Social Science & Medicine*, 34(3), 325-331.
- Bull FC, Al Ansari SS, Biddle S, Borodulin K, Buman MP, Cardon G, Carty C, Chaput JP, Chastin S, Chou R, Dempsey PC, DiPietro L, Ekelund U, Firth J, Friedenreich CM, Garcia L, Gichu M, Jago R, Katzmarzyk PT, Lambert E, Leitzmann M, Milton K, Ortega FB, Ranasinghe C, Stamatakis E, Tiedemann A, Troiano RP, van der Ploeg HP, Wari V, Willumsen JF. World Health Organization 2020 guidelines on physical activity and sedentary behaviour. *Br J Sports Med* 2020; 54(24): 1451-1462.
- Cairney J, Kiez T, Roetert EP, Kriellaars D. A 20th-Century narrative on the origins of the physical literacy construct. *Journal of Teaching in Physical Education*, 2019; 38(2): 79-83.
- Cairney, J., Clark, H., Dudley, D., ve Kriellaars, D. (2019). Physical literacy in children and youth—a constructive critique. *Journal of Sport and Health Science*, 8(6), 546-558.
- Cairney, J., Veldhuizen, S., Graham, J. D., Rodriguez, C., Bedard, C., Bremer, E., & Kriellaars, D. (2018). A construct validation study of PLAYfun. *Medicine & Science in Sports & Exercise*, 50(4), s.857.
- Caldwell HAT, Di Cristofaro NA, Cairney J, Bray SR, MacDonald MJ, Timmons BW. Physical Literacy, Physical Activity, and Health Indicators in School-Age Children. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 2020; 17(15): 5367.
- Capel, S. & Whitehead, M. (2012). *Physical education debates*. London: Routledge.
- Castelli, D. M., Barcelona, J. M. ve Bryant, L. (2015). “Contextualizing physical literacy in the school environment: the challenges.” *Journal of Sport and Health Science*, 4(2), 156–163.
- Crocker, P. R., Eklund, R. C. ve Kowalski, K. C. (2000). Children's physical activity and physical self-perceptions. *Journal of Sports Sciences*, 18(6), 383-394.

- Çuhadar, Y. (2021). Beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin fiziksel okuryazarlık algıları ile fiziksel aktivite düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi (Yüksek lisans tezi, Sakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesi).
- Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ; 2018). Fiziksel aktivite küresel eylem planı 2018-2030: daha sağlıklı bir dünya için daha aktif insanlar. <https://iris.who.int/bitstream/handle/10665/272722/9789241514187-eng.pdf?sequence=1&isAllowed=y> [Erişim tarihi: 07 Kasım 2024].
- Edwards, L.C., Bryant, A.S., Keegan, R.J., Morgan, K. ve Jones A.M. (2017). Definitions, foundations and associations of physical literacy: A systematic review. *Sports Medicine*, 47(1), 113-126. <https://doi.org/10.1007/s40279-016-0560-7>
- Fredricks, J. A. ve Eccles, J. S. (2005). Family socialization, gender, and sport motivation and involvement. *Journal of Sport and Exercise Psychology*, 27(1), 3-31.
- Gehris, J.S., Simpson, A.C., Baert, H., Robinson, L.E., MacDonald, M., Clements R., ve diğ. (2018). Resource to share with parents: Helping your child develop physical literacy. *Journal of Physical Education, Recreation & Dance*, 89(6), 50-59. <https://doi.org/10.1080/07303084.2018.1478559>
- Gerger, G. (2022). Ortaöğretim öğrencilerinin fiziksel aktivite düzeyleri ile fiziksel okuryazarlık ve e-sağlık okuryazarlığının incelenmesi (Yüksek lisans tezi, Aksaray Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü).
- Green, N.R., Roberts, W.M., Sheehan, D., & Keegan, R. J. (2018). Charting physical literacy journeys within physical education settings. *Journal of Teaching in Physical Education*, 37(3), 272-279.
- Hayes, S. D., Crocker, P. R. ve Kowalski, K. C. (1999). Gender differences in physical self-perceptions, global self-esteem and physical activity: Evaluation of the physical self-perception profile model. *Journal of Sport Behavior*, 22(1), 1.
- Haywood KM, Getchell N. (2014). Life span motor development. 6th edition. Human Kinetics, USA.
- Higgs, C., Balyi, I., Way, R., Cardinal, C., Norris, S., & Bluehardt, M. (2008). Developing physical literacy: A guide for parents of children aged 0 to 12. Vancouver, BC: Canadian Sports Centres
- Huang, Y., Sum, K. W. R., Yang, Y. J., & Chun-Yiu Yeung, N. (2020). Measurements of older adults' physical competence under the concept of physical literacy: A scoping review. *International journal of environmental research and public health*, 17(18), 6570. s.11
- International Physical Literacy Association (IPLA, 2017). What a physical literacy? <https://www.physical-literacy.org.uk/about/> [Erişim tarihi: 11 Kasım 2024]
- Kalaja, S., Jaakkola, T., Liukkonen, J., & Watt, A. (2010). Fundamental movement skills and motivational factors influencing engagement in physical activity. *Perceptual and Motor Skills*, 111(1), 115-128.
- Karadağoğlu Topal, Ç., Alpkaya, U., & Mülazımoğlu Ballı, Ö. (2024). Çocuklarda fiziksel okuryazarlık ölçeği'nin Türkçe geçerlik ve güvenirliği: Metodolojik çalışma. *Türkiye Klinikleri Spor Bilimleri Dergisi*.
- Karasar, N., 2011, Bilimsel araştırma yöntemleri, Nobel Yayınları, Ankara.

- Katzmarzyk, P. T., & Mason, C. (2009). The physical activity transition. *Journal of Physical activity and Health*, 6(3), 269-280.
- Kozera, T. R. (2017). Physical literacy in children and youth. (Master's thesis) s.15-16.
- Lysniak, U. (2020). Motor skill equity: Physical literacy and the rise of low skilled students. *The International Journal of Physical Education*, 57(1).
- Miles L. Physical activity and health. *Nutrition Bulletin*, 2007; 32(4): 314-363.
- Millî Eğitim Bakanlığı. (2018a). Beden eğitimi ve oyun dersi öğretim programı (1-4 sınıf). Ankara: Milli Eğitim Bakanlığı.
- Millî Eğitim Bakanlığı. (2018b). Beden eğitimi ve spor dersi öğretim programı (5-8 sınıf). Ankara: Milli Eğitim Bakanlığı.
- Orhan, R. (2019). Çocuk gelişiminde fiziksel aktivite ve sporun önemi. *Kırıkkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 9(1), 157-176.
- Robinson, D. B., Randall, L., & Barrett, J. (2018). Physical literacy (mis) understandings: What do leading physical education teachers know about physical literacy?. *Journal of Teaching in Physical Education*, 37(3), 288-298.
- Rudd, J.R., Pesce, C., Strafford, B.W. and Davids, K. (2020). Physical literacy-A journey of individual enrichment: An ecological dynamics rationale for enhancing performance and physical activity in all. *Frontiers in Psychology*, 11, 1904. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2020.01904>
- Rudisill, M. E., Mahar, M. T. ve Meaney, K. S. (1993). The relationship between children's perceived and actual motor competence. *Perceptual and Motor Skills*, 76(3), 895-906.
- Shearer, C., Goss, H. R., Edwards, L. C., Keegan, R. J., Knowles, Z. R., Boddy, L. M., ... & Fowweather, L. (2018). How is physical literacy defined? A contemporary update. *Journal of Teaching in Physical Education*, 37(3), 237-245
- Sport for life (2014). Physical literacy assessment for Youth tools (PLAYtools) Retrieved from <http://physicalliteracy.ca/play-tools/> [Erişim tarihi: 15 Ekim 2024]
- Sport for Life Society. (2017). Physical literacy assessment for youth tools (PLAYtools). <http://physicalliteracy.ca/play-tools/> [Erişim tarihi: 20 Aralık 2024]
- Stodden, D., ve Goodway, J.D. (2007). The dynamic association between motor skill development and physical activity. *Journal of Physical Education, Recreation & Dance*, 78(8), 33-49. <https://doi.org/10.1080/07303084.2007.10598077>
- Taş, H., & Altunsöz, I. H. (2021). Ortaokul Öğrencilerinin Bedensel Okuryazarlığını Değerlendirme. *Eğitim ve Bilim*, 46(208).
- Taş, H., & Altunsöz, İ. H. (2021). Bedensel okuryazarlık kavramı ve önemi. *Spor Bilimleri Dergisi*, 32(3), s.109-122.
- Taş, H., Yolcu, O., & Altunsöz, I. H. (2024). Ulusal Alanyazında Yayımlanan Bedensel Okuryazarlık Çalışmalarına Bir Bakış. *Spor Bilimleri Dergisi*, 35(2), 102-117.
- UNESCO (t.y.). Kaliteli beden eğitimi- Quality physical education (QPE): Guidelines for policy-makers. <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000231101> [Erişim tarihi: 20 Kasım 2024]

- Uygun, S. (2023). Ortaokul öğrencilerinde algılanan motor yeterliliğin belirlenmesinde fiziksel okuryazarlığın rolü (Yüksek lisans tezi). s39-44.
- Whitehead M. Physical Literacy Throughout The Lifecourse. Routledge, 2010, s.256.
- Whitehead M. The Concept of Physical Literacy. European Journal of Physical Education 2001, 6, 127-138.
- Whitehead, M. (2013). Stages in physical literacy journey. ICSSPE Bulletin–Journal of Sport Science and Physical Education, 65. s.51-54.
- Whitehead, M. (2013). The history and development of physical literacy. International Council of Sport Science and Physical Education. (ICSSPE), 65. (s.22-24)
- Whitehead, M. (Ed.). (2019). Physical literacy across the world. London: Routledge.
- Whitehead, M. E., Durden-Myers, E. J., & Pot, N. (2018). The value of fostering physical literacy. Journal of Teaching in Physical Education, 37(3), 252-261.
- Whitehead, M. The History and Development of Physical Literacy. ICSSPE Bulletin, 2013, 65.
- Whitehead, M.E. (1993). Physical Literacy. Australia: Unpublished paper given at IAPESWG Congress Melbourne.
- World Health Organization. WHO guidelines on physical activity and sedentary behaviour: Web annex: Evidence profiles. 2020.
- Zahner, L., TW-Team. (2013). Bedeutung von Sport und Bewegung für die Entwicklung von Kindern und Jugendlichen. Institut für Sport und Sportwissenschaften, Universität Basel

EKLER

EK-1 PLAYself ölçeği

PLAYself

Öğrenci no: _____ Cinsiyet: Kız _____ Erkek _____
Yaş: _____

Boy: _____ Kilo: _____

En aktif olduğum mevsim (uygun olanı işaretle): O Yaz O Kış O Her ikisinde de aktif

Spor yapma ve fiziksel aktivitelerde ne kadar iyisin?	Hiç denemedim	İyi değil	Orta	Çok iyi	Mükemmel
1. Spor salonunda?					
2. Suda?					
3. Buzda?					
4. Karda?					
5. Açık alanda?					
6. Oyun alanında?					
Spor yapma ve fiziksel aktiviteler hakkında ne düşünüyorsunuz?	Hiç doğru değil	Genellikle doğru değil	Doğru	Çok Doğru	
7. Yeni bir beceri, spor veya fiziksel aktivite öğrenmem çok zamanımı almıyor					
8. Bence istediğim bütün spor ve fiziksel aktivitelere katılmak için yeterli beceriye sahibim					
9. Bence fiziksel olarak aktif olmak sağlığım ve zindeliğim için önemli					
10.Bence fiziksel olarak aktif olmak beni mutlu eder					
11. Bence seçtiğim herhangi bir spora/fiziksel aktiviteye katılabilirim					
12. Bedenim seçtiğim herhangi bir fiziksel aktiviteye katılmama izin verir					
13. Yeni bir spor veya fiziksel aktiviteyi denemekten endişelenirim					

14. Antrenörlerin veya Beden eğitimi öğretmeninin kullandığı kelimeleri anlarım				
15. Fiziksel aktiviteleri yaparken kendime güvenirim				
16. Yeni bir spor veya fiziksel aktiviteyi denemek için sabırsızlanırım				
17. Herhangi bir fiziksel aktiviteyi yaparken genellikle sınıfın en iyisiyim				
18. Becerilerim için alıştırma yapmaya ihtiyacım yok, ben doğuştan iyiyim				

19. Okuma ve yazma çok önemlidir	Bu ifadeye katılıyor musun veya katılmıyor musun?			
	Tamamen katılmıyorum	Katılmıyorum	Katılıyorum	Tamamen katılıyorum
Okulda				
Evde Ailemle				
Arkadaşlarımla				
20. Matematik ve sayılar çok önemlidir	Bu ifadeye katılıyor musun veya katılmıyor musun?			
	Tamamen katılmıyorum	Katılmıyorum	Katılıyorum	Tamamen katılıyorum
Okulda				
Evde Ailemle				
Arkadaşlarımla				
21. Hareket, fiziksel aktivite ve spor çok önemlidir	Bu ifadeye katılıyor musun veya katılmıyor musun?			
	Tamamen katılmıyorum	Katılmıyorum	Katılıyorum	Tamamen katılıyorum
Okulda				
Evde Ailemle				
Arkadaşlarımla				
22. Fiziksel uygunluk seviyem seçtiğim bütün fiziksel aktiviteleri yapmam için yeterlidir		Katılmıyorum	Katılıyorum	

EK-2 PLAYfun ölçeği

PLAYfun

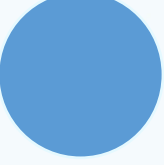
PLAYfun 7 yaş ve üstü çocuklar için tasarlanmıştır.

Katılımcının Adı: _____ Cinsiyet: *Kız* _____ *Erkek* _____ Yaş: _____

Çocuğun becerisini en iyi şekilde gösteren yeri işaretleyiniz. Eğer çocuğun özgüveni düşükse ya da her görev için komuta, mimiğe, açıklamaya yada hareketi göstermeye gerek duyuluyorsa belirtiniz.

	YETKİNLİK			
	GELİŐİYOR		EDİNİLMİŐ	
	BAŞLANGIÇ	GELİŞMEKTE OLAN	YETKİN	UZMAN
1.Kare alanda koşu				
2. Huniye koşu ve geri gelme				
3. Koş, zıpla ve sonra 2 ayak üzerine inme				
4. Makas hareketi yapma				
5.Sekme				
6.Galop yapma				
7. Hoplama				
8. Zıplama				
9. Baş üstü atma				
10. Sopayla (beyzbol) vurma				
11. Tek elle yakalama				
12. Elle sabit top sektirme ve ilerleme				
13.Topa ayak ile vurma				
14.Ayakla ileri doğru top sürme				
15.Önedoğru denge yürüyüşü(topuktan ayak ucuna)				
16.Geriye doğru denge yürüyüşü(ayak ucundan topuğa)				
17.Yüzüstü yere düşme ve geri kalkma				
18.Nesneyi(basketbol veya futbol topu) kaldırma ve indirme				

EK-3 Paylaşılan ölçek izni

HAKAN TAŞ 03.01.2024
Alıcılar: ben ▾

Selam Sedat,

Aşağıda Türkçelerini paylaştım. Makalelere atıf yaparak bu ölçekleri kullanabilisin.

Kolay gelsin
Hakan

Sedat Ozturk <ssedat6134@gmail.com>, 3 Oca 2024 Çar, 15:39 tarihinde şunu yazdı:

[Alıntılanan metni gizle](#)

Hakan hocam merhaba, daha önce izin almıştım ama tekrardan güncel tez çalışmam için türkçeleştirdiğiniz playself, playinventory ve playfun ölçeklerini tez çalışmamda kullanabilirmiyim ?

EK-4 Etik kurul kararı

1

T.C. BATMAN ÜNİVERSİTESİ ETİK KURUL KARARI			
Toplantı Tarihi	: 31.10.2024		
Toplantı Sayısı	: 2024/08		
Toplantıda Alınan Karar Sayısı	: 31		
Üniversitemizin Etik Kurulu, Rektör Yardımcısı Prof. Dr. Ömer Faruk ERTUĞRUL Başkanlığında toplanarak aşağıdaki karar alınmıştır. Karar 2024/08-15 Üniversitemiz Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulunda görev yapan Doç.Dr. Samet AKTAŞ'ın "Bedensel okuryazarlık yeteneklerinin ortaokul düzeyindeki öğrenciler üzerindeki etkisinin İncelenmesi" başlıklı araştırmasını (anket ve gözlem), danışmanlığını yürüttüğü Sedat Öztürk ile birlikte yapma talebine ilişkin 17.01.2024 tarihli ve 147626 sayılı yazı görüşüldü; Yapılan görüşmeler sonucunda: Üniversitemiz Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulunda görev yapan Doç.Dr. Samet AKTAŞ'ın "Bedensel okuryazarlık yeteneklerinin ortaokul düzeyindeki öğrenciler üzerindeki etkisinin İncelenmesi" başlıklı araştırmasını (anket ve gözlem), danışmanlığını yürüttüğü Sedat Öztürk ile birlikte yapma talebinin uygun görüldüğüne toplantıya katılanların oy birliği ile karar verilmiştir.			
BAŞKAN (İmza) Prof. Dr. Ömer Faruk ERTUĞRUL			
ÜYE Prof. Dr. Hamit ADİN	(Katılamadı)	ÜYE Prof. Dr. Bilal ŞEKER	(İmza)
ÜYE Prof. Dr. Filiz AKBAŞ	(İmza)	ÜYE Prof. Dr. Ömer Faruk ERTUĞRUL	(İmza)
ÜYE Doç.Dr. Veyssel ERATİLLA	(İmza)	ÜYE Prof. Dr. Halil İbrahim AYDIN	(Katılamadı)
ÜYE Doç.Dr. Reşat ARICA	(Katılamadı)	ÜYE Doç.Dr. Ümit DİLEKÇİ	(Katılamadı)
ÜYE Dr.Öğr.Üyesi BEZEK GÜRE	(İmza)	ÜYE Doç.Dr. Yusuf ÇINAR	(İmza)
ÜYE Dr.Öğr.Üyesi Yiğit KARABULUT	(Katılamadı)	Raportör Erkan ZENGİN	(İmza)